JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A⁰. 1855. **Woensdag 3 October.** **N⁰. 79.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... ƒ 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* .... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën is... ƒ —.50 duiten voor de *Vijf woorden*.
Bij eerste of meerdere herhaling - —.30 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de ambtenaar ter beschikking van den resident van Palembang *H. J. Coster*, thans belast met het civiele gezag in de afdeeling *Rawas*.

Advertentien.

Debiteuren aan het vendudepartement alhier, over de maand Junij jl., worden door den resident, superintendent, herinnerd, dat de aanzuivering van hun debet uiterlijk voor ultimo dezer moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

Landmail van October.

De directeur der posterijen te Batavia, herinnert bij deze belanghebbenden, dat het mailstoomschip in October den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Woensdag den 10den October aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banca, Palembang, Billiton en Riouw.

Vendutien

Op Donderdag 4 October wegens vertrek, voor een huis in den Gang Kadiman, achter het paleis op Weltevreden.

en

à 4 pCt. vendusalaris voor het commissiehuis van *Louran & van Walchren*.

Op Vrijdag 5 October voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*,

Op Zaturdag 6 October, voor het locaal der Beurs.

Op Maandag 8 October voor het woonhuis van den heer *L. du Perron*, op Cramat, door *Vaupel & Co.*,

Op Dingsdag 9 October wegens vertrek voor de woning van den heer *L. B. Paternostre du Montlion*, door *B. J. Loen*.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer, *Babah Soening*.

Door de Weeskamer te Macassar: *D. Fransz*, *G. W. E. Hagen* en *G. W. Bagman*.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 27 Sept., tot en met den 1 October 1855.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *J. E. de Man*, van de reede; — *E. von Rössler*, van Amsterdam; — *H. G. Bietshorst*, van idem.
MARINE HOTEL. *D. Herderschee*, van Soerabaija; — *de Vries*, van de reede; — *C. Tjebbes*, van Melbourn.; — *D. Scheuerman en familie*, van Batavia.
JAVA HOTEL. *M. A. Overgaauw*, van Panaroekan; — *H. van der Groot*, van idem; — *M. A. Smitt*, van Rotterdam.
HOTEL WILLEM II *J. Teunes*, van Weltevreden.

Advertentiën.

Getrouwd:

A. J. VAN DELDEN Sr.
met
H. M. J. SCHUT.

MENADO, 18 *Julij* 1855.
Eenige Kennisgeving. (1908)

Bevallen van eene DOCHTER *L. Weijermans*, *Rock*.
MALANG, *den* 23 *September* 1855.
(1914) Eenige kennisgave.

Bevallen van een ZOON *P. A. M. Karthaus*, *Melchers*.
SOERABAYA, 23 *September* 1855. (1911)

Op den 24 Augustus 1855 is op het eiland Ternate voorspoedig bevallen van eenen welgeschapen ZOON, *U. O. Michel*, geliefde echtgenoote van
(1932) J. A. VAN OORT.

Voorspoedig bevallen van eene welgeschapen DOCHTER, *Henriette Wilhelmina van Hek*, geb. *de Jong*.
BATAVIA, 27 *September* 1855.
(1883)

Op heden overleed mijn geliefde echtgenoot *C. Schoewert*, in den ouderdom van 51 jaren, diep betreurd door mij en zijn eenig kind.
(1915) H. SCHOEWERT, geb. *Krietenmeijer*.
SOERABAYA, *den* 24 *September* 1855.

Heden ontvingen wij het treurige berigt van het overlijden te Banda, van onzen geliefden Vader en Behuwdvader *George Adrianus Willemz*, in den ouderdom van 64 jaren.

F. C. WILLEMSZ.
L. D. WILLEMSZ,
Volmer.
(1916)

SOERABAYA, *den* 25 *September* 1855.
Eenige Kennisgeving.

Den 30 Julij jl. overleed nabij Arnhem, mijn innig geliefde vader, de Hoogleeraar *A. des Amorie van der Hoeven*.
H. A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN.
BATAVIA, 27 *September* 1855. (1885)

Heden overleed onze lieveling *Anthonius Gerardus Johannes*, in den ouderdom van veertien maanden.
(1912) C. J. WILDANGER.
A. M. WILDANGER,
Moojen.
BATAVIA, 30 *September* 1855.

Op den 19 Junij 1855 overleed te Parijs, op zijne terugreize naar Java, mijn veelgeliefde Zoon *Wilhelm Cornelis*.
S. W. BRUGMAN, Wed. *L. Launy*.
SERANG, 1 *October* 1855. (1909)

VENDUTIE
op Donderdag den 4 October e. k.,
tegen 4 pCt. Vendusalaris,
voor het Commissiehuis van *Louran & van Walchren*,
van 50 collis min of meer beschadigde lijnwaden, eene partij ijzerwerken, 3 brandkasten, glaswerk, propatria papier, diverse provisiën in blik in kleine kavelingen, cognac, likeur, ansjovisch, petten, hammen, kaas, boter, alsook eene partij **Passeeroeansche Aardappelen.**
(1922)

VENDUTIE
op Donderdag den 4 *October* e. k.
à 4 pCt. Vendu Salaris,
voor het commissiehuis van *Louran & van Walchren*
van 6 balen Moltondekens.
1 baal ruwe Drillings.
10 kisten 5/4 raw Katoen.
20 » 6/4 » do
8 » 6/4 Madappollams.
2 » 7/4 do
eene factuur ijzerwerken, waaronder aambeelden, bankschroeven, kleefschroeven, hamers, nijptangen, kamer en kastdeursloten, vijlen, grendels, schuivers, bout- en moerschroeven, enz., verder nog propatria papier, cognac op fust en op flesschen, 2 ijzeren brandwaarborg kasten, diverse provisien, dranken, enz. (1877)

Op de Vendutie van Donderdag den 4 October,
in den Gang Kadiman, achter het Paleis te Weltevreden, zullen almede worden verkocht 15 stuks Koebeesten van Bengaalsch ras, waaronder bezette en melkgevende, voorts nog fraaije Buffels, enz.
(1894) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op de Vendutie van Vrijdag 5 dezer, zullen almede worden verkocht:
versche Gram, direct alhier aangebragt per *Gallant* van Calcutta, voorts nog 2 balen Rood Garen en 300 Molton Dekens, Sigaren, enz.
(1926) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie
op Maandag den 8 October 1855,
voor het woonhuis van wijlen den Hoog Edel Gestrengen heer *L. du Perron*, op Cramat, door *Vaupel & Co.*, van
wagens, paarden, tuigen, benevens eenen goed onderhouden inboedel, bestaande uit mahonie- en andere houtsoorten meubels, spiegels, schilderijen, lampen, glaswerk, porceleinen, tafel- en theeserviezen, pleet- en zilverwerk, enz., enz.
Alsmede eene collectie fraaije bloemen in potten, tuingereedschappen, enz.
Alles Zondag den 7den voor een ieder te bezigtigen.
(1925)

Bank-Actiën.
De ondergeteekenden zullen op Donderdag den 11den October aanstaande op Vendutie verkoopen:
71 Aandeelen in de Javasche Bank.
(1888) A. VAN OMMEREN & Co.

DE VENDUTIE
van **Boeken** en **Platen** bepaald op Woensdag den 3 October, is **UITGESTELD** tot Woensdag 24 October.
(1893) H. M. VAN DORP.

De Fransche Komiek en de Baronesse.

Mevrouw de douairière baronesse *van Tal* had familiaar een paar bekenden ten eten, om vervolgens met haar naar de comedie te gaan. Het diné was ditmaal inderdaad familiaar geweest, want toen het gezelschap van tafel was opgestaan en de jonker *van Bierenstag*, met den tweeden luitenant der artillerie *van Guntheim* in de voorzaal bij den grooten haard stond en *van Bierenstag* reeds de opmerking had gemaakt, dat er maar één knecht achter tafel had gediend, trad de bedoelde persoon met eene fraaije porte-sigares naar de jongelieden toe en bood hun beurtelings de manillas's en de brandende hongie aan.

— Nu dat is iets bijzonders," fluisterde *van Bierenstag*, toen de sigaren waren aangestoken, »'t schijnt, dat mama *van Tal* het er op gezet heeft om de heeren op hun gemak te zetten."

— Op hun gemak!" zeide *van Guntheim* nog zachter, »nu, ik verzeker je, dat ik aan tafel al zeer droevig op mijn gemak zat. Naast *Justine*, ik behoef je niets te zeggen. Ik heb er nog pijn in het hoofd van; 't is een mal schepsel, lieve hemel, verbeel je zoo'n penzel tot vrouw."

— Merçi, pour les amateurs," hernam *van Bierenstag*, »neen, dan zou mij de blonde toch nog beter bevallen, mooi is zij in het geheel niet, maar ze is nog al gevat, tamelijk geestig, en gevoelig....."

— Als die tang," viel de luitenant zijn vriend zacht in de rede. — Gij laat mij niet uitspreken;" hernam de jonker. »Geveelig op het punt van geboorte meen ik."

— En op het punt van geld," fluisterde de officier weder.

— A la bonne heure!" hernam van *van Bierenstag*, »had mama *van Tal* de magt maar, om hare bekoorlijke dochters zoo gemakkelijk aan den man te brengen als zij er ons aan tafel mede weet op te sieren."

— Kom aan, kom aan," lachte *van Guntheim*. »Je vat den kneep, man. je...." maar eensklaps zweeg de luitenant — Mevrouw *van Tal* was hen genaderd.

— Ei, zoo," zeide de baronesse. »Le discours agréable! Mag ik zonder indiscreet te zijn weten.....?"

De discrete vraag was zeer moeijelijk te beantwoorden, doch *van Guntheim* was te wellevend, dan dat hij een antwoord aan zijne gastvrouw zou zijn schuldig gebleven. »Pardon, mevrouw," zeide hij, eenigzins gemaakt lagchende, »wij spraken over *Prevost*, hij moet onweerstaanbaar lachverwekkend zijn, hij is...."

— N'en parlez pas!" zeide mevrouw *van Tal*, met de heeren medelagchende, »c'est pour se pamer.... Waarlijk, ik heb veel gezien, maar hij overtreft alles in zijn genre."

— Wie? *Prevost*?" riep freule *Justine*, die met de derde gast, hare nicht *Jeanne van Tal* had staan praten, terwijl zij zich bij de sprekers aan den haard voegde, »*Prevost* — wel ik heb nooit een créatuur gezien, die zoo volmaakt voor hansworst geschikt is. Wat zeide *van Bierenstag* ook — een ui? — ja, 't is een ui; als hij opkomt, heeft men al genoeg. Zaturdag, hé mama, ik wilde dat j' m gezien had. *Bierenstag*; perfect, perfect! comique tout à fait; en dan zijn Titi [1]) lieve hemel, da's om te gillen. Neen, daar zijn onze komieken kinderen bij; als kwik zoo vlug, hé, mama? Je zult 'm zien van avond, je zult 'm zien *Bierenstag*, ik zeg er je niets van, maar 't is het gekste, het dolste wezen, wat maar te bedenken is. Ja," vervolgde zij, zich weder tot *Jeanne* wendende, »je zult er van opkijken, cousine, je hebt nooit iets gezien, kind, maar als je t'huis komt en alles vertelt, dan gaat oom, in spijt van zijne vaste principes, morgen reeds naar de comedie. O! t' is....."

Freule *Justine* had het woord, en bleef nog geruimen tijd het woord houden, doch daar zij tot het eenvoudige nichtje, dat zonder medeweten van haar papa, met tante *van Tal* naar de comedie zou gaan, meer bepaald het woord voerde, zag de douairière zich nu

1) Chansonnette comique: *Titi* à la représentation de *Robert* le Diable.

Opregte Japansche Seija,

alhier met Specerijën herkookt en afgetapt op flesschen.
Te verkrijgen bij

(1918) GEBR. BEIJNON.

J. SCHMIDT,

Mr. Kleedermaker, Molenvliet, Rotterdamsch Hotel,

heeft de eer te berigten, dat hij per het schip *Coquimbo*, van Parijs ontvangen heeft, een zeer schoon assortiment goederen, als:

Mode Stoffen voor Pantalons en Vesten, Witte en Grijze Vilten Hoeden.

Een grooten voorraad Hemd- en Mouwknoopen, Vesten, Pantalons en Mode Artikelen.

Zijden Beurzen met vergulde Kwasten, Brievendekkers, zijden gekleurde Sokken, schetsche en zijden Kousen voor kinderen van 4 à 10 jaren, een groot assortiment Parfumeriën en Borstelwerk (*Société Hygiénique*).

Borduursels voor Costumen van Heeren Ambtenaren en een nieuw model Hoeden. (1889)

SODAWATER FABRIEK.

De ondergeteekende heeft de eer, het publiek te verwittigen, dat hij zijne fabriek overgeplaatst hebbende in den Gang Patjenongan, ten einde meer in het middenpunt van Batavia het ter afhaling voor gebruikers gemakkelijker te maken, thans zoodanige uitbreiding aan zijne affaire heeft gegeven, als hem weder in staat stelt aan alle aanvragen te kunnen voldoen. Geene kosten of moeite zijn gespaard geworden, om de preparaten te doen gelijk staan met de beste kwaliteiten in andere landen; de Machinerien zijn van de laatste uitvinding en voorzien van de laatstelijk toegepaste verbeteringen, de No. 1 Sodawater Machine uit de genomeerde fabriek van Joseph Tylor & Son Londen. De ondergeteekende durft heden gerust de preparaten in zijne fabriek bereid als een der gezondheid in dit klimaat zeer bevorderlijk middel aanbevelen, daar verschillende verbruikers er den heilzamen invloed van hebben ondervonden. Het dan ook zeer toenemend debiet stelt den ondergeteekende in staat de prijzen op den vorigen zeer billijken voet te houden; zij zijn à contant als volgt:

Sodawater per dozijn flesschen	*f* 2,50
NB. De Sodawaterflesschen moeten worden terug gegeven waarvoor anders *f* 3,— in rekening zal worden gebragt.	
Limonade Gazeuse in halve Champagne flesschen »	4,—
Gingerale » » » »	4,—
Gingerbeer in heele flesschen	3,—

De ondergeteekende verzoekt deze gelegenheid te baat om beleefdelijk te verzoeken, op aanvrage de Sodawater flesschen te willen terug geven.

Orders voor Java en het Binnenland, zullen op franco aanvrage, steeds met de meeste naauwgezetheid en spoed worden ten uitvoer gebragt, en de ondergeteekende zal zorg dragen steeds zoodanige voorraad voorhanden te hebben, dat personen door heeren Landeigenaren afgezonden, dadelijk met het verlangde kunnen terugkeeren.

Ten einde aan aanvragen in de Stad te kunnen voldoen heeft de ondergeteekende aldaar een dépôt gevestigd bij de heeren *Louran & van Walchren*, waar bovenvermelde dranken steeds verkrijgbaar zullen zijn.

(1927) A. P. G. ABELS.

Per „de Vrije Handel"

ontvingen de ondergeteekenden direct uit Engeland:

een factuur van de sedert jaren algemeen gunstig bekende Lampen, bestaande uit:

Kroonen met 2, 3 en 4 lichten
Hang Lampen met 1 licht.
Tafel dito.
Muur dito en
Piano dito,
allen met Onderschotels.

Deze lampen zijn van eene nieuwere en verbeterde constructie, zoodat men kan aannemen dat eene derzelve een gelijk licht geeft als twee van de oude of gewone lampen.

(1875) GEBR. ROSELJE & Co.

Pas ontvangen:
Palembangsche Rottingmatten
bij

(1935) A. VAN OMMEREN & Co.

Dépôt van geraffineerde Suiker

bij **VAUPEL & Co.**

De ondergeteekenden hebben de eer het Publiek te verwittigen, dat bij hen verkrijgbaar is de Suiker uit de raffinaderij van den heer *H. Mac Gillavry*, nabij Soerabaya; aangezien de bewerking op eene groote schaal geschiedt, is dezelve tegen *f* 8.— contant per mandjes van ¼ picol. No. 1, te verkrijgen; de ten dezen gevolgde nieuwe wijze van bewerking verdient, als meer zoetdeelen inhoudende, verre de voorkeur boven de gewoonlijk gevolgde.

(1905) VAUPEL & Co.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een uitmuntend middel voor de roos. Afschrift van eenen brief van den heer Yeates, te Sussex, gedagteekend 4 October 1852, aan den professor Holloway. Mijnheer, deze dient om u te verklaren, dat ik sedert drie maanden eene hevige roos aan het been had, waartegen alle aangewende middelen niets baten. Men gaf mij den raad uwe zalf en pillen te beproeven, en de dieet of den leefregel te volgen die daarbij is voorgeschreven. Dit had dan ook het beste gevolg en ik genas volkomen. Ik heb uwe middelen sedert aanbevolen aan eenige anderen in gelijke gevallen welke eveneens hersteld zijn.

De Prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes Pillen à .... *f* 1,— , *f* 3,— en *f* 5,—
Potjes Zalf à .... - 1,— , - 3,— - - 5,—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen bij *Kruthoffer & Soesman* te Samarang, alwaar dezelve in het groot en klein verkrijgbaar zijn. (1616)

TE HUUR Een Huis op Gang Boentoen. Te bevragen bij

(1882) G. A. ZAKARA.

TE HUUR of **TE KOOP**

wordt gevraagd een **LANDGOED**, in de residentie Batavia of Buitenzorg. Adres onder letter F aan het Bureau dezer Courant. (1907)

Gestoffeerde Kamers

met of zonder Kost.

(1464) E. S. DORT.
Tagal.

128ste FRANKFORTER LOTERIJ.

Trekking der 3de Klasse.

Uitgeloot met een prijs van *f* 12, de nommers 24873, 17302, 17816, 23990, 16201, 25958, 23873, 2680, 15122, 14749, alsmede No. 17882 met de prijs van *f* 100.

(1834) SCHWARZSCHILD SONS.

London, *Julij* 1855.

128ste FRANKFORTER LOTERIJ.

Halve en Kwart Loten in deze Loterij à *f* 60 en *f* 30 te bekomen bij

(1629) H. M. VAN DORP, te Batavia.

N.B. Heele Loten zijn niet te bekomen.

PLAN

der

128ste FRANKFORTER STAATS LOTERIJ,

gewaarborgd en geautoriseerd door,

DE VRIJE STAD FRANKFORT a/M.

Bijzondere aanbevelings-artikelen dezer bekende Loterij.

1. Deze Loterij is de oudste die bekend is, daar dezelve haar bestaan rekent sedert het jaar 1791.
2. **Waarborg** door het **Gouvernement** voor het **Kapitaal** noodig voor de volle betaling der prijzen aan de Deelnemers.
3. **Administratie** door eene **Bijzondere Kommissie** aangesteld en onder toevoorzigt der wetgevende magt der **Hooge Senaat.**
4. **Zekerheid gegeven bij de aangestelde Agenten.**
5. De **regtvaardige** uitvoering der trekkingen, daar ieder Nommer wordt getrokken en desselfs **Lot** is **duidelijk** aangegeven in de Lijsten van het resultaat gedrukt, nagezien en uitgegeven door de aangestelde Kommissie.
6. **Trekking** in **Publiek** en **onmiddelijke betaling** der gewonnene Prijzen.

SPECIFICATIE

der

PRIJZEN EN PREMIEN

der

128ste Voornaamste Trekking der Frankforter Staats Loterij.

Meest voordeelige Kans.....Guldens 200,000

1 Kans van	»	150,000
1 »	»	120,000
1 »	»	115,000
1 »	»	112,000
1 »	»	110,000
1 »	»	105,000
1 »	»	104,000
1 Premie van	»	100,000
1 Prijs van	»	100,000
1 »	»	50,000
1 »	»	20,000
1 »	»	15,000
1 »	»	12,000
1 »	»	10,000
2 » 5,000 Guldens	»	10,000
4 » 4,000 »	»	16,000
8 Prijzen van 2,000 Guldens	»	16,000
100 » » 1,000 »	»	100,000
100 » » 300 »	»	30,000
5780 » » 100 »	»	578,000
1 Premie voor het laatst getrokkene nummer	»	3,000
1 » » 2de » » »	»	2,000
1 » » 3de » » »	»	1,000
1 » » 4de » » »	»	600
1 » » 5de » » »	»	350
1 » » 6de » » »	»	250
1 » » 7de » » »	»	200
1 » » 8ste » » »	»	160
1 » » 9de » » »	»	120
1 » » 10de » » »	»	100

(De laatst getrokkene dezer 12 Prijzen bekomt alzoo de Premie van 100,000 Guldens.)

De Frankforter Guldens ... [illegible]

Prijs der Actiën.

Eene Halve Actie 60 Gulden. Eene Kwarter Actie 30 Gulden.

De volgende voordeelen worden genoten bij het nemen van meerdere Actiën:

10 Halve Actiën, of 20 Kwarter Actiën, kosten slechts 540 Gulden.
20 » » 40 » » » 960 »

Te bekomen bij

(1848) H. M. VAN DORP, te Batavia.

128ste Frankforter Loterij.

Eerste klasse uitgekomen met kleine prijzen de nommers 17384, 17968, 14581, 24850, 21826.

Tweede klasse de nommers 17332, 556, 22579, 3656, 12456, 4669, 23988, 23932, 14475, 6690, 23861.

(1659) A. SCHWARZSCHILD & Co.

London, 1855.

De Ondergeteekende, door de aankomst harer zuster uit Europa, in staat gesteld zijnde haar Instituut te Samarang uit te breiden, heeft de eer daarvan kennis te geven, en zich zoowel voor kinderen in den geheelen als in den halven kost aan Ouders en Voogden aanbeveelt.

(1895) Wed. H. J. CATENIUS,
Geb. *A. Frank.*

de baan schoon, om ook weder iets in het midden te brengen.

— Jammer, jammer," zeide zij zuchtende, »dat zulk volkje zoo commun is. Hoe is het mogelijk, dat het zich somwijlen nog zoo in de hoogte kan voordoen. daar hebt ge zijne dochter, mademoiselle *Leonore Prevost*, die de premières speelt, op het tooneel al fashion wat er aan is. Eene élégance, bon ton, gracieuse manieren, comme il faut in alles. Hebt ge haar gezien, *van Guntheim*......?"

De luitenant kleurde even, en gevoelde zich bij die vraag al weder niet op zijn gemak.

— Gezien en niet gezien, mevrouw," zeide hij na eenig zwijgen. »U weet, ik logeer nog steeds, sedert ik hier in garnizoen ben, in het hôtel l'Empereur. Vrijdag kwam *Prevost* hier aan, om zijne drie geannonceerde representaties te geven; hij nam zijn' intrek in de Empereur en zag ik hem en zijne dochter. Om dienstzaken kon ik Zaturdag niet bij de eerste voorstelling zijn, en ben dus verheugd heden van uwe vereerende uitnoodiging te kunnen profiteren."

Mevrouw van *Tal* was het blosje van den luitenant niet ontgaan en daar zij den tact bezat, om hare gevoelens, waar zij zulks noodig oordeelde, te verbergen, riep zij levendig:

— Juste ciel! Dat volk in uw hôtel, dat is abominable, daar moest dunkt mij beter voor gezorgd worden, 't is onteerend voor uw stand. Ah bah! met zulk tooneelvolk onder één dak; is daar geen policiewet op, *Bierenstag*?"

— Mij onbekend; mevrouw," zeide de jonker glimlagchend.

— Nu, verbeel u, mama," viel de blonde freule *Charlotte*, die, voor het theeblad zittende, het gesprek gevolgd was, hier in, »verbeel u, zoo wij eens vreemd in de stad waren gearriveerd en onzen intrek in 't hôtel, waar *van Guntheim* is, hadden genomen, en ik aan de table d' hôte naast zoo'n schepsel was geplaatst geworden, lieve hemel! ik zou 't bestorven hebben."

Van Guntheim zeide niets, maar staarde in het helder vlammende turfvuur.

Als mij zoo iets overkwam," hernam *Charlotte*, »ik was in staat om sans compliments den aftogt te blazen, en ze zagen mij in zulk een herberg, ja, ik noem het eene herberg, nooit terug. En blijft gij er lang, *van Guntheim*?" liet zij er op volgen.

— Wat te doen, freule?" zeide *van Guntheim*, op die vraag uit zijne mijmering ontwakende. »Ik was er sinds drie maanden zeer wel, 't is er zeer fatsoenlijk, zelfs de Deensche gezant is er voor eenige dagen afgestapt. De tafel is er superber, de bediening vlug; dus...."

— Dus, — dewijl die gezant gemeen volk kan dulden, duldt gij die lieden ook" viel de gevatte blondine hem in de rede.

— Gemeen volk," hernam *van Guntheim* op een toon die iets minder hoffelijk was dan gewoonlijk. »Van die gemeenheid, freule, is mij nog niets ter ooren gekomen. Integendeel heb ik hooren verzekeren dat monsieur en mademoiselle *Prevost* niet alleen om hunne uitstekende tooneelgaven, maar ook als brave lieden allen lof verdienen,"

— »Fi! fi!" schreeuwde freule *Justine*, weder invallende, eenigzins onaangenaam hard. »Laat je zoo iets niet wijs maken, heer luitenant; 't is immers allen uit je laagste plebs. Kom, wie heeft er ooit van een fatsoenlijk' acteur of van eene solide actrice hooren spreken. 't Zijn me peuzeltjes die dames. Het lijdt immers geen twijfel, welke fatsoenlijke vrouw zou zich willen verlagen, om op de planken te verschijnen? Bah! ik zou nog liever...."

— Ah! dat is wat anders, freule," hernam *van Guntheim*, die nu eenmaal als verdeliger der *Prévosten* was opgetreden. »Wat u niet zou voegen in uwen stand, kan daarom voor eene van burgerlijke afkomst zeer wel te doen zijn. Het zou zeker noch freule *Justine*, noch freule *Charlotte* behagen — modistes te zijn — en toch zullen er gewis vele degelijke meisjes onder dezulken gevonden worden. Daar hebt gij bijvoorbeeld juf-

Théâtre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Vendredi, 5 Octobre 1855.

1re représentation du 7me mois de l'Abonnement.

Une première représentation de

LE PROSCRIT

ou

le Corsaire de Vénise,

Grand Opéra en 4 Actes et 5 Tableaux.
Musique de *Verdi*.

Le Spectacle commencera à **sept heures précises.**

Avis.

L'administration à l'honneur d'informer le public que les personnes qui désireraient faire l'acquisition de la brochure du Proscrit, pourront s'adresser à la Direction, ainsi que le jour de la représentation au Contrôle du théâtre.

(1917)

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van wijlen *Caroline Chantre*, weduwe *Legaigneur*, worden verzocht betaling of aangifte ten sterfhuize te doen binnen 3 maanden na heden aan de mede erfgenaam.

(1919) J. E. HUBERT.

2 *October* 1855.

Machinerie.

Suiker-Fabriekanten gelieven op te merken, dat de ondergeteekenden ten allen tijde eene aanzienlijke voorraad **Waarlooze Machinerien** voorhanden hebben.

(1600) PITCAIRN, SYME & Co.

Agenten voor de Low Morr en andere Gieterij Maatschappijen.

GRAND ASSAUT D'ARMES,

ten Voordeele der Noodlijdenden

door de onlangs plaats gehad hebbende **AARDBEVING** te **Ternate** en **BRAND** te **Banda**.

De ondergeteekenden, Meesters op de onderscheidene Wapens, bij het 11de bataillon Infanterie, brengen ter kennisse van een ieder, dat tot voorschreven doel op

Zondag den 7 October aanstaande,

in een der localen van de *Societeit de Harmonie* een **ASSAUT** op alle tot dusverre bekende wapens gegeven zal worden, gevolgd of afgewisseld door Gymnastieke Oefeningen.

Zij rekenen er op dat hunne kameraden, de meesters en prevots van den burger- en militairen stand, dat feest door hunne tegenwoordigheid en medewerking luister zullen bijzetten.

Zij verzoeken de HH. officieren, ambtenaren en particulieren hun de eer aan te doen om meermeld feest bij te wonen.

Voor Dames zullen doelmatige zitplaatsen worden daargesteld.

Aan den ingang der Zaal zal eene Bus gesteld worden, ten einde iedereen in de gelegenheid te stellen om door giften zijn belang in de lijdende menschheid te toonen.

Aanvang des voormiddags ten 10½ ure.

Uit naam aller Meesters bij het 11de bataillon Infanterie,

(1900) HARTEL, Sergeant-Majoor.
FRAAIJENHOVEN, Sergeant.

Eene **GOUVERNANTE**, geëxamineerd in de hollandsche, fransche, engelsche en hoogduitsche talen zag zich gaarne geplaatst. Adres met franco brieven onder litt. J bij de boekhandelaren *Lange & Co.* te Batavia. (1921)

Iemand met getuigenissen sedert eenige jaren een Koffij-land met succes beheerd hebbende, thans buiten betrekking zijnde, zag zich gaarne weder in eene landelijke onderneming geplaatst. Adres franco lett. C. uitgevers van het *Samarangsch Advertentie-Blad.* (1928)

Mr. *H. A. des Amorie van der Hoeven*, advocaat en procureur, woont te Noordwijk, ten huize van mevrouw *Gueux de Coudray*, en heeft zijn kantoor gevestigd in het locaal vroeger gebezigd door den notaris *Meyer*. (1929)

Loge *de Ster in het Oosten.*

Receptie in den tweeden graad op Donderdag den 4 October 1855, des avonds ten 7½ ure.

De tweede secretaris der loge voornoemd.

(1910) D. JANNETTE WALEN.

BRITISH PATRIOTIC FUND.

By desire of his Royal Highness Prince Albert, the undersigned have the honor to convey to the various subscribers in Java and Sumatra the grateful thanks of the Royal commissioners for their liberal contributions to the above Fund.

They have further to intimate, that a list of the subscribers has been published by order of the Royal commissioners, in the *London Times* of the 16th and in the *Home News* of the 26th July.

R. P. TOLSON.
M. S. TAYLOR.
(1884) RICHd. MELBOURN.
ALEX. FRASER.

Imperial Levens Verzekering Maatschappij.

Opgerigt te Londen in 1820.

De ondergeteekenden, als agenten van bovengenoemde Maatschappij op Java aangesteld zijnde, zijn bereid verzoeken ter verzekering te ontvangen, welke ook tot de heeren *McNeill & Co.* te Samarang of de heeren *Fraser, Eaton & Co.* te Soerabaya kunnen gerigt worden.

Een prospectus der Maatschappij, inhoudende premie lijsten en verzekerings voorwaarden, zijn met dit Blad rondgezonden.

(483) MACLAINE, WATSON & Co.

Batavia, 19 *Februarij* 1855.

Imperial Life Insurance Company.

Established in London in 1820.

The undersigned have been appointed Agents of the above Company in Java, and are ready to receive applications for Insurance, which may also be addressed to Messrs. *McNeill & Co.* at Samarang or Messrs. *Fraser. Eaton & Co.* at Soerabaya.

A prospectus of the Company, containing premium table and the conditions of insurance have circulated with this Paper.

(482) MACLAINE, WATSON & Co.

Batavia, 19 *Februarij* 1855.

Bij van Haren Noman & Kolff, te Batavia en Samarang, ontvangen:

Van den Honert, Formulier boek, burgerlijke regtsvordering, 2de druk.
Schleiden, de Plant en haat leven.
Kaiser, Sterrenhemel, 2 dln. fraai gebonden.
Hildebrandt, Camera obscura, 4de volledige uitgave in rood linnen.
Van der Burg, Schets der Natuurkunde voor scholen, *compleet*.
Oltmans, de Schaapherder en het slot Loevesteyn, 6 dln., miniatuur uitgave, prachtband.
Onze Tijd, in 14 dln. fraai gebonden, compleet.
Lubach, Populaire natuurkunde van den mensch.
Templeton, Werktuigkundig Handboek.

En vele nieuwe werken van wetenschap en smaak van den laatsten tijd. (1931)

VERGULDE SCHILDERIJ LIJSTEN,

op nieuw gesorteerd ontvangen, te bekomen op verlangde grootte, van glas en het nöodige voorzien, bij

(1930) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Is het waar of niet?

Nieuwe Schetsen uit de Portefeuille van *Alexander V. H.*

II. **Zoo zijn er!**
III. **Zijn er zoo?**

allen van denzelfden Teekenaar, te bekomen bij

(1857) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Muziekhandel van H. M. van Dorp te Batavia.

Ontvangen eene nieuwe verzameling ligte muzijkwerken, waaronder Walsen, Galops, etc., alsmede

Burgmuller, Melodienbuch, 8 Lief. .... *f* 24.
The practical Organist, le .... - 2.
Sacred Evenings at home for Piano or Melodium - 2.
Voss, Chant des Vriandières de l'étoile du Nord - 2.
Wely, Les Cloches du Monastère, nocturne pour Piano .... *f* 2.
Cramer, Album pour la jeunesse. .... - 6.
Brauer, Practische Elementar-orgelschule .... - 6.
Rinck, 40 kleine leichte und vermeschte Orgel präludien .... *f* 3.

En Duo's en Trio's voor Viool en Piano, Guitarre en Fluit. (1920)

Piano-Snaren

met het Leder, te bekomen bij

(1892) H. M. VAN DORP. te Batavia.

Fraaije Engelsche en *Bastel* **Zak- en Kantoor-Pennemessen**, met en zonder instrumenten.

Muzijkpapier in verschillende formaten.

Kerkboeken, groot en klein formaat, in rood, bruin en groen maroqein.

Diamanten Pennen in drie soorten.

Te bekomen bij

(1891) H. M. VAN DORP. te Batavia.

Lithographisch Établissement.

De ondergeteekende beveelt zich bij voortduring aan tot het vervaardigen van allerlei lithographische werken, als: handelspapieren, etiquetten, visite- en adreskaarten, kaarten, platen, etc., hetwelk alles met de meeste zorg en netheid vervaardigd wordt. Proeven van het werk zijn op aanvrage te bekomen.

(1832) H. M. VAN DORP.

Batavia, September 1855.

VERGULDE LIJSTEN

in verschillende dimensiën te bekomen bij

(1868) H. M. VAN DORP, te *Batavia*.

Vertrekkende Personen.

D. Versteegh. (1913)

Naar *Borneo's Westkust*,

zal den 7den dezer via Muntok vertrekken het stoomschip *Banda*, kapt. *Schmidt*. Voor vracht en passage adressere men zich aan de agenten.

(1933) B. KOPERSMIT & Co.

Batavia, 2 *October* 1855.

---

vrouw *Wanner*, die, zoo als ik onlangs vernam, ook voor u werkt, zij ondersteunt immers geheel hare bejaarde ouders met haren handenarbeid."

— Wel! wel! heer luitenant," lachte *Justine*, »gij zijt zeer vlugtig met uwe manoeuvres. Gij springt al zeer behendig van het eene terrein op het andere over. Modistes zijn geene actrices. Ik wil alles gaarne vergoelijken, maar spreek mij van geen comedievolk, 't is in mijn oog een afzonderlijk menschenras, 't zijn Paria's, ik draai mij altijd om, als ik er een van dat slag zie, ik....."

— Met uw verlof," brak *van Bierenstag* hier nu den woordenvloed af, »dan zult gij dezen avond niet veel aan de voorstelling hebben."

Charlotte, Jonkvrouw van Guntheim lachten eenstemmig om deze juiste opmerking, maar *Justine* vond zoo iets van den jonker al heel onaangenaam en de douarière, die een vredebreuk tusschen hare dochter en den jonker als niet zeer wenschelijk beschouwde, zeide, hare *Justine* voorkomende, die iets pikants op de lippen had: — »Pourquoi se facher. Het is der moeite niet waardig, wat gaan ons in zooverre ook die tooneelmenschen aan, ze zijn er om ons te amuseren. Ieder heeft daaromtrent zijn eigen oordeel. — Daar hebt gij mijn broeder, n'est ce pas, *Jeanne*, papa, wil er niet van hooren of zien?"

— Ja tante," zeide het jonge dametje.

— 't Is ongelooflijk" hernam de baronesse. »*François* is er zoo geweldig tegen, dat hij een tooneelist een voor eenwig verloren wezen noemt; maar papa is ook nog al orthodoxe, niet waar *Jeanne*?"

— Ja tante," zeide het freuletje weder, schoon ze niet regt wist wat orthodoxe was.

— O!" hernam mevrouw *van Tal*, »die moet je er over hooren. Weet gij, heeren, mijn broeder is maar tijdelijk in de stad, en is altijd een buitenmensch geweest, die noemt eene comedie een tempel des duivels; niet *Jeantje*. Ja tante! zeide *Jeantje*.

— Ja, en de acteur, — ik weet niet hoe hij het laatst nog maakte — en de menschen die er heen gingen afgodendienaars, geloof ik. Neen, zoo nauw neem ik het niet; La terre a ses folies, en men moet de wereld nemen zoo als zij is, maar zeker is het dat acteurs of actrices in mijne oogen altijd rejetons du commun zijn; verre, verre beneden ons."

— Nu in zooverre heeft oom wel gelijk," zeide *Justine* weder. »De katholijken oordeelen ook zoo, herinner u maar, mama dat graf van madame *Malibran de Beriot* te Laeken! Haar lijk mogt immers, niet eens in gewijde aarde begraven worden. Neen, op dat punt ben ik ook orthodoxe, en ieder zal zoo iets moeten toestemmen."

— Met uw verlof freule," hernam *van Bierenstag*, die tot groote ergernis van mama *van Tal* hare dochter telkens in de wielen zat. »Met uw verlof, de groote *Lamartine* denkt er anders over, wanneer wij zijne regelen lezen, die op den piédestal van het fraaije beeld boven haar graf zijn gehouwen:

Beauté, génie, amour, furent son nom de femme!
Ecrits dans son regard, dans son coeur, dans sa voix;
Sous trois formes au ciel appartenait cette âme:
Pleurez terre; et vous cieux, accueillez la trois fois.

— O! *Lamartine*," zeide *Justine* weder, die nooit toegaf, zelfs niet, nu *van Bierenstag* haar krachtig meende te hebben vastgezet. Ja, die kan zoo veel rijmen als hem goed dunkt, maar ik heb zoowel mijne opinie als hij de zijne, en al zegt hij eene actrice driemaal den hemel toe, ik zou wel eens willen weten waar dan de godsdienst voor noodig is. Dat volkje denkt immers aan niets dan aan zotheden, het wringt zich immers in duizende plooijen, altijd weer andere karakters. Zij vertoonen zich als engelen en als monsters. Bah! praat er mij niet van. Neen, weet gij hoe ik ze beschouw, die comedianten: als marionetten poppen, die ons amuseren tot ze versleten zijn en dan — weg er mee."

(*Wordt vervolgd.*)

Het Vertrek der Stoomboot **LANGAN LAMONGAN**; gezagvoerder *Prins*, is bepaald als volgt:

Van **Batavia** naar **Samarang** op den 10, 20 en 30 van iedere maand, en

Van **Samarang** naar **Batavia** op den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van

MACLAINE, WATSON & Co., alhier

en te Samarang bij

(1906) McNEILL & Co.

Peninsular and Oriental Stoomvaart Maatschappij.

Hiermede wordt bekend gemaakt, dat ten gevolge van het afstaan van verscheidene Booten dezer Maatschappij, ten dienste van den oorlog, de maildienst tusschen Singapore en Sydney is gestaakt, en dat in de plaats van de *indirecte* maandelijksche mail via Calcutta, onlangs vastgesteld, de geregelde maandelijksche mail tusschen Bombay en Hongkong zal worden uitgestrekt tot Shanghae.

Tot nadere kennisgave zal er slechts één mail maandelijks van Europa naar Singapore en *vice versa* vertrekken.

De uitgaande mail verlaat Southampton op den 4den, terwijl de terugkeerende omstreeks den 21sten van iedere maand van Singapore vertrekt, behalve in de maanden Mei, Junij, Julij en Augustus, als wanneer het vertrek van Singapore vijf dagen vroeger zal plaats hebben.

Passagiers, die alhier hunne plaats bespreken, betalen de ondervolgende passage gelden voor een hut der **1ste klasse**, namelijk:

Van Singapore tot	Suez	*f* 1188.
» » »	Alexandria ...	- 1313.
» » »	Malta	- 1438.
» » »	Marseille	- 1500.
» » »	Southampton ..	- 1563.

Bij tijdige kennisgave en tegen betaling van verhoogd passage geld, kan men afzonderlijke plaatsen verkrijgen.

Voor nadere informatien, zoomede omtrent het passage geld voor kinderen, enz., kan men zich vervoegen bij de Heeren *McNeill & Co.*, te Samarang en te Soerabaya bij de Heeren *Fraser, Eaton & Co.*, en bij de ondergeteekenden

(475) MACLAINE, WATSON & Co.
Agenten.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

Nederlandsch Indische Stoomboot Maatschappij.

Naar aanleiding eener advertentie van den directeur der producten en civiele magazijnen, geplaatst in de *Javasche Courant* dato 9 Jan. ll. No. 3 en 4, is het vertrek van de stoomboot *Koningin der Nederlanden*, in verband met de overland mail voor dit jaar bepaald op 13 April, 11 Mei, 11 Junij, 11 Julij, 11 Augustus, 10 September, 10 October, 11 Novemberr en 11 December en zulks des morgens ten 8 ure. Passagiers eerste klasse betalen naar Singapore *f* 200,—.

Aldus zullen, volgens tarief van de Peninsular and Oriental, en de Oostenrijksche Lloyds Stoomboot Maatschappij, (zie advertentie in ditzelfde Blad), de passagegelden van passagiers der eerste klasse voor de overlandreize zijn:

van Batavia tot	Suez	*f* 1388,—
» » »	Alexandria	» 1513,—
» » »	Malta	» 1638,—
» » »	Marseilles	» 1700,—
» » »	Triëste	» 1713.—
» » »	Southampton ..	» 1763.—

(476) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

Oostenrijksche Lloyds Stoomvaart Maatschappij.

Het vertrek der stoombooten dezer maatschappij van Alexandrië direct naar Triëst is bepaald omstreeks den 6 en 21 van iedere maand, na aankomst der passagiers van Indië en China. De reis wordt gewoonlijk volbragt in minder dan 5 dagen en bestaat er geen opontboud voor quarantaine.

Passagiers die hunne passage hier bespreken, betalen voor eene hut der eerst klasse. *f* 200,—

» » » » tweede » 133,—

Een zeker aantal hutten wordt steeds in reserve gehouden ten gerieve van passagiers van Java, die langs dezen weg naar Europa vertrekken.

(477) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

Wordt eene uitmuntende gelegenheid naar Nederland aangeboden met het Nederlandsch barkschip **Jonge Jan**, kapitein *van Hoogenstraaten*.

Daar de echtgenoote van den gezagvoerder zich mede aan boord bevindt, zoo kan deze gelegenheid aan familiën en in het bijzonder tot den overvoer van kinderen zeer aanbevolen worden, willende zij zich volgaarne met het opzigt over laatstgenoemde belasten.

Deze bodem zal vermoedelijk op het einde van deze maand of in de eerste helft der volgende, tot de terugreis naar Nederland alhier gereed liggen.

Voor inlichtingen gelieve men zich te wenden tot den gezagvoerder of den heer *van Leeuwen* te Soerabaya dan wel alhier tot de agenten

(1924) P. LANDBERG & ZOON.

BATAVIA, 3 *October* 1855.

Passage naar *Samarang*

wordt aangeboden met het gemakkelijk ingerigt Nederlandsch barkschip **Christina Agatha**, gevoerd door *H. de Visser*, in het begin der volgende week van hier te vertrekken.

Men gelieve voor nadere informatiën zich te vervoegen bij den gezagvoerder in het Marine Hotel of bij de agenten

(1934) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, *October* 1855.

Voor Passage naar Nederland

wordt gelegenheid aangeboden met het geheel nieuwe Nederlandsche barkschip **Vrije Handel**, Gezagvoerder *D. van Ketwich*, zijnde hetzelve van de aangenaamste inrigtingen voorzien.

In de eerste helft van November zal deze bodem van hier de terugreis naar Nederland aanvaarden.

Voor informatiën adressere men zich bij den Gezagvoerder of den Heer *Cores de Vries* te Soerabaya, dan wel alhier bij

de Agenten,

(1923) P. LANDBERG & ZOON.

BATAVIA, 3 *October* 1855.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd snelzeilend clipperschip **Amsterdam**, gevoerd door kapitein *C. J. Tjebbes*.

Deze bodem allerkeurigst ingerigt, en ten volle uitgerust voor den overvoer van passagiers, vaart eenen bekwamen scheepsdocter, en zal waarschijnlijk in de eerste helft der volgende maand vertrekken.

De teekening der kajuit wordt, op aanvrage, ter inzage toegezonden.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Gezagvoerder in het Marine Hotel, en te Samarang en hier bij

de Agenten,

(1903) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, 2 *October* 1855.

Naar Nederland

wordt passage aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch schip **Henriette Elisabeth Susanna**, kapitein *C. van Veen*, om tegen het einde dezer maand van hier te vertrekken.

Informatiën zijn te bekomen bij

de Agenten,

(1904) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, 2 *October* 1855.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden, het snelzeilend barkschip **Stad Leyden**, kapitein *C. C. Ruige*, hebbende zeer fraaije inrigtingen tot het overbrengen van passagiers en eenen geëxamineerden doctor aan boord.

Voor nadere informatie gelieve men zich te adresseren bij

de Agenten,

(1890) KREGLINGER, DUMMLER & Co.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden het bijzonder goed ingerigt Nederl. schip **Almonde**, kapitein *H. G. Surie*.

Daar des Gezagvoerders echtgenoot de reis mede maakt, zoo is deze gelegenheid, vooral voor den overvoer van kinderen en familiën zeer aan te bevelen, zijnde er ook een bekwamen geneesheer aan boord.

Dit schip is thans in de Oosthoek ladende, en zal spoedig via Batavia naar Nederland vertrekken, voor informatiën adressere men zich te Soerabaya bij de heeren *B. J. van Eck & Co.* en alhier bij de Agenten

(1896) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

BATAVIA, 29 *September* 1855.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden, het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers uitmuntend ingerigte Nederlandsch fregatschip **Wassenaar**, kapitein *A. Hofstee*, voerende een' geëxamineerden doctor, het vertrek in het laatst der maand October van *hier* zullende plaats hebben.

Nadere informatiën te bekomen te Soerabaya bij de Heeren *Schimmelpenninck & Co.* en alhier bij

de Agenten,

(1897) TIEDEMAN & VAN DER BURG.

BATAVIA, 29 *September* 1855.

Passage naar *Nederland.*

In het begin van November, zal direct van hier vertrekken, het snelzeilend Nederl. schip *Maria Elise*, kapt. *M. van der Putte*. Deze bodem is bijzonder goed voor passagiers ingerigt en voert eenen geëxamineerden doctor.

Eene melkgevende Hollandsche koe, is mede ten gerieve der passagiers aan boord.

Nadere informatiën te bekomen bij

E. MOORMANN & Co. *alhier*.

(1810) J. KNAGGE & Co. te *Samarang*.

P. KERVEL & Co. te *Soerabaya*.

BATAVIA.

Het was ons steeds een aangename taak *ware* [...] diensten te huldigen en verscheidene malen zijn [...] daartoe in de gelegenheid geweest. Ook over de *N[...] Yorksche Serenaders* hadden wij gehoopt een gun[...] woordje te kunnen zeggen. doch omtrent hen zagen [...] ons, en gewis het gansche *Nederlandsche Publiek* [...] Batavia met ons, magtig te leur gesteld. Zij mogen [...] al elders, zoo als men zegt, bijval gevonden hebb[...] doch dan is het zeker nimmer geweest in een geb[...] der schoone kunsten toegewijd, maar wel onder [...] blooten hemel of in een *tavern*, want daar alleen [...] zij op hun plaats. Over hunne eerste voorstelling [...] hielden wij het stilzwijgen, omdat wij het niet de mo[...] waard achtten; de *bijzonder geringe* opkomst van [...] publiek in de tweede, duidde van zelve aan hoe *ger*[...] ook hunne zoogenaamde talenten geschat werden, [...] nu zij het gewaagd hebben niettemin eene derde vo[...] stelling aan te kondigen, nemen wij de pen op om te v[...] klaren, dat hunne vermelding: *op verzoek van versch[...] dene familiën*, niet anders is geweest dan een ec[...] *Yankee's bluf*, daar wij het *Nederlandsch Publiek* [...] hier te goed kennen om niet overtuigd te zijn, dat [...] geen smaak kan vinden in hunne eentoonige liedjes [...] flaauwe aardigheden. Wij beschouwen dan ook [...] *durven wagen*, na de geringe opkomst bij de twe[...] voorstelling, als een staaltje van ware Noord-Ame[...] kaansche, in onbeschaamdheid ontaarde vrijheid, [...] zeer veel naar het Communismus schijnt over te hell[...]

Wij hadden gehoopt dat de directie van den Schou[...] burg geene derde *ontheiliging* van de plaats, waar zi[...] eenmaal een Miss *Hayes* heeft doen hooren, waar [...] in vroegere jaren een *Bowier*, een *Le Jeune*, een *Bi*[...] een *Helwich*, onze stadgenooten, ofschoon slechts lie[...] hebbers der tooneelkunst, om hunne talenten mog[...] bewonderen, zoude hebben toegelaten. Dan zagen [...] ons in die hoop teleur gesteld, thans koesteren wij [...] die, dat voortaan de talenten van *rondzwervende vree[...] delingen* eenigzins gewogen zullen worden, alvore[...] hen te vergunnen, op die plaats den goeden smaak v[...] het Nederlandsch Bataviaasch Publiek te beleedigen [...] onbeschaamd op deszelfs beurs te azen, hetgeen tro[...] wens niet altijd gelukt. De avond van gisteren he[...] het bewezen: De **verscheidene familiën** beston[...] uit **drie** heeren en **een** kind. De Schouwburg we[...] ten 7¼ ure gesloten.

— Men berigt van Samarang, dat op den 22 Septe[...] ber de javaan *Samidin* in de dessa *Sembong Lor* (di[...] trict Kendal), eenige lieden een wild varken hoore[...] opjagen en zich ongewapend buiten zijne woning be[...] ven hebbende, onverwachts digt daarbij door dat di[...] hetwelk in zijne vlugt die rigting genomen had, wer[...] aangevallen, ter aarde geworpen en zoodanig door de[...] schrik bevangen, dat hij buiten staat was om hulp [...] roepen.

Zijne vrouw, bijna op hetzelfde oogenblik het h[...] verlatende, zag het gevaar, waarin haar man verke[...] en deed een luid geschreeuw hooren, waarop zijne de[...] genooten toeschoten, die het woedende dier, dat late[...] bevonden werd twee voet vier duim hoog en vier voe[...] lang te zijn en dus wel een der grootsten was van de[...] zelfs ras, spoedig afmaakten.

Samidin had echter reeds vele wonden gekrege[...] waarvan men sommigen als zeer gevaarlijk kan be[...] schouwen; men koestert echter nog eenige hoop op het behoud zijns levens.

— Op den 28 September is te Samarang in de kampong *Torbaya* een brand uitgebroken, waardoor 49 huizen in de asch zijn gelegd. De omstandigheid dat die kampong te midden van eenige vijvers lag, waardoor er water beschikbaar was, heeft een geheele vernieling derzelve belet en deed den brand meester worden. Andere bijzonderheden omtrent dit ongeval zijn nog niet bekend.

— De resident van Soerabaya heeft in de *Oostpo[...]* van 26 September eene officiële mededeeling gedaan om[...]trent het bedrag der door de ingezetenen en militaire[...] in die residentie gedane giften, ten behoeve van de noodlijdenden door den jongsten watersnood in het moederland, zijnde als volgt:

Door den handelsstand te Soerabaya	*f*	6480,—
» de ingezetenen in de afdeeling Soerabaya.	-	5175,—
» » » Grissee ...	-	132,—
» » » Modjokerto	-	200,—
» » » Madura ...	-	879,—
» » » Sumanap ..	-	754,94
» het muzijk-genootschap te Soerabaya ...	-	518,60
» » tooneelgezelschap: *Oefening baart kunst*, aldaar	-	571,—
» de loge: *de Vriendschap*	-	500,—
» » onder-officieren der vesting-artillerie.	-	20,98
» » artillerie »	-	50,46
Door den plaatselijken kommandant aldaar ingezameld van het garnizoen te Soerabaya.	-	314.—
Van de directie van den artillerie-constructiewinkel	-	392,—
Van de Inlandsche hoofden in het regentschap Soerabaya	-	372,—
Te zamen	*f*	16,081,98

NEDERLAND.

Meppel, 7 Augustus. Gisteren had in het naburige Kolderveen een treffend ongeluk plaats. De predikant dier gemeente, de wel-eerw. heer J.... namelijk, bevond zich in geselschap van zijne beide zonen en een bediende op de eendvogeljagt en schoot een vogel. De bediende den vogel willende ophalen en ten dien einde de punter aan den wal vastmakende, ontving het slanke vaartuig een schok, waardoor aan het tweeloopige geweer eene zoodanige beweging medegedeeld werd, dat het schot van den tweeden loop afging en den bediende trof, en wel zoodanig, dat deze eenige uren later aan de gevolgen is bezweken.

Dinteloord, 7 Augustus. De officier van justitie in het arrondissement Breda is heden morgen alhier aangekomen, om onderzoek te doen naar een diefstal met inbraak, gepleegd in den nacht van ll. Vrijdag op Zaturdag. Vier personen hebben zich omstreeks elf uren, ten huize van J. v. D., ingang weten te verschaffen

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 3 October 1855, No. 79.

door een raam, waarvan zij de blinden hadden opengewrongen, zich toen naar het bed der echtelieden begeven, en deze door geduchte stokslagen gedwongen de sleutels van kasten en kisten te geven. Hunne eischen ingewilligd zijnde, hebben zij zich van verschillende gouden en zilveren voorwerpen, ongeveer elf honderd gulden in specie en twee jagtgeweren meester gemaakt. Na het huis in alle deelen te hebben doorzocht, zetten zij zich aan tafel en aten op hun grootste gemak, brood met vleesch en spek, terwijl de te bed liggenden in angst het oogenblik van den aftogt verbeidden, dat ook na den maaltijd plaats had. Naar men verzekert, is de justitie deze brutale dieven op het spoor.

— Men schrijft het volgende uit 's Hage:

Er loopt hier een vreemd gerucht. Een der predikanten dezer gemeente, ds. H., die thans een buitenlandsche reis doet en o. a. Milaan bezocht, zou aldaar in groote moeijelijkheden geraakt zijn wegens het niet nakomen van verordeningen ten aanzien van kerkelijke plegtigheden. Ds. H. zou bij het voorbijgaan eener processie het hoofd niet hebben ontbloot, en thans tot gevangenisstraf en boete zijn veroordeeld. In hoeverre dit juist is, weet men niet, maar dat hij in moeijelijkheid verkeert, is zeker.

— In den avond van den 5den Aug. omstreeks 7 ure heeft op den openbaren weg van Grave naar Nijmegen eene stoute aanranding plaats gehad. Eene dienstmaagd, wier ouders te Over-Asselt woonachtig zijn, had zich op dien dag derwaarts begeven om hen te bezoeken; des avonds terugkeerende, werd zij door eenen man, van een ongunstig uiterlijk, die met een groot mes gewapend was, en uit een nabij den weg gelegen boschje te voorschijn kwam, staande gehouden, uitroepende: »Geef uw goud," waarop door haar moet geantwoord zijn: »Ik heb geen goud bij mij".

De gaauwdief gaf hierop te kennen, dat hij haar des morgens, met goud omhangen en in de ooren, had zien voorbijgaan, zoodat het te vermoeden is dat hij den ganschen dag aldaar in afwachting had doorgebragt. De meid gaf daarop voor, haar goud bij hare ouders gelaten te hebben, hoewel zij het voorbedachtelijk onder haren doek verborgen had; ook had zij hare oorbellen afgedaan. Thans eischte hij haar geld en eene nieuwe parapluie, die zij bij zich had, waarmede hij dan ook weder in het boschje verdween, de diep ontstelde en beroofde dienstbode aan haar lot overlatende.

Dinteloord, 8 Aug. De vier dieven, die ten huize van J. v. D. zoo brutaal gestolen en zich vervolgens te goed gedaan hebben, zijn in handen der justitie.

ENGELAND.

De toebereidselen tot eene nieuwe expeditie naar de kusten van Zuidelijk Rusland worden steeds in de Engelsche havens voortgezet. Eene flotille, bestaande uit 95 sloepen, branders en kotters, ieder een enkel stuk geschut aan boord hebbende, is gereed om zee te kiezen. Deze vaartuigen, waarvan het grootste geen drie voet diep gaat, kunnen de kleinste kreeken der Stinkzee doorsnuffelen, ten einde de Russische gemeenschap tusschen het vaste land en het schiereiland te onderscheppen. Naar men verzekert, draagt het geschut dier vaartuigen, buitengewoon ver.

Londen, 11 Julij. Het gouvernement vervalt van het eene uiterste tot het andere. Na laatstleden Zondag een ouuat, zelfs gevaarlijk geweld tegen lieden, wier misdaad bestond in het uitfluiten en uitjouwen, — eene misdaad bij de strafwetten onbekend, — aan den dag te hebben gelegd, liet het gisteren ongehinderd een hoop straatjongens in zegepraal de Balgrave square doortrekken en op verschillende plaatsen de vensterglazen van een groot aantal hotels inwerpen. Waar was de policie, die men zoo prijselijk uit het park teruggetrokken had, op dat oogenblik? Toen er gehandeld moest worden, toen de achtingswaardige burgers, de daglooners zelfs, eene onmiddelijke onderdrukking dier buitensporigheden toegejuicht zouden hebben, was er geen policie te vinden en zij kwam, zoo als altijd, toen al het kwaad reeds volbragt was.

Mogelijk zullen ten dezen opzigte uitleggingen in het huis der gemeenten gevraagd worden, en ongetwijfeld zal sir *G. Gray*, op de verwijtingen, die hem toegeworpen zullen worden, antwoorden, door te zeggen, dat men hem onlangs aangevallen heeft, omdat hij gehandeld had en thans aanvalt omdat hij zich daarvan onthouden heeft. Doch er behoort niet veel logica toe om aan te toonen, dat de eigenschap van een staatsman, dien naam waardig, bestaat in het onderscheiden van het juiste oogenblik en omstandigheden, waarin men moet doortasten dan wel zich onthouden.

Waarlijk men moet het bijna gelooven, dat de Engelsche staatslieden den grooten naam, dien zij tot dus verre genoten hebben, zich op eene bedriegelijke wijze hebben aangematigd. Sir *G. Gray* heeft niets beters gedaan, dan de HH. *Thiers* en *Duchâtel* in de moeijelijke oogenblikken der regering van *Lodewijk Philips* gedaan zouden hebben. En lord *Palmerston*, naar wien zich aller blikken wendden als naar eene voorzienigheid, die binnenslands alle abuizen zou uit den weg ruimen en buitenslands de Britsche banier hoog verheffen, wat heeft hij gewigtigs ten uitvoer gebragt sinds hij eerste minister is? Hij is tot zeker punt verantwoordelijk voor de daden en handelingen zijner collega's, want hij is hoofd van het cabinet en indien hij tot den minister van binnenlandsche zaken gezegd had: bijv. »Stel u om de bill van lord *R. Grosvenor* niet bloot," zou sir *G. Grey* wel verpligt geweest zijn toe te geven; dan wel, zich uit het cabinet terug te trekken.

Dan wat te zeggen van lord *John Russell*, wiens ongehoorde inlichtingen men Vrijdag l.l. gelezen heeft? Waarlijk, indien de groote naam van iemand, eenige maanden geleden, goed gevestigd was, dan was het de zijne. Vóór zijn, een weinig voorbarig verlaten van het cabinet *Aberdeen*, hield men hem algemeen, zelfs zijne vijanden, voor een der merkwaardigste mannen van het Engelsche parlement door al de hoedanigheden, die den waren staatsman kenschetsen.

Dat vertrouwen is eenigzins geschokt geworden op het oogenblik toen hij zoo eensklaps dat cabinet verliet en hoewel de beweegredenen van zijne terugtrekking ten volle aanneembaar waren, bleef toch dat gegrond bezwaar ten laste van dien edelen lord, dat hij zich niet teruggetrokken heeft op het oogenblik, waarin die beweegredenen daartoe aanleiding gaven.

Maar dat alles is niets bij zijne tegenwoordige handelwijze. In het cabinet te blijven na het mislukken eener zoo gewigtige poging, als hij na zijne terugkomst uit Weenen ondernomen heeft, is zondigen tegen alle regelen eener vertegenwoordigende regering en bovendien alle welvoegelijkheid in het gewone leven verkrachten. Vreemd genoeg is het dat lord *John Russell*, naar Weenen gezonden om er de vier waarborgpunten te doen aannemen, van daar teruggekeerd is met de vrijwillig op zich genomene zending om het Engelsche gouvernement over te halen tot een Oostenrijksch voorstel, dat het gewigtigste gedeelte dier vier punten vernietigde, doch, nadat zulk een stap met geen gelukkig gevolg is bekroond, eene plaats te behouden in een cabinet, met hetwelk men omtrent een zoodanig gewigtig vraagstuk in gevoelen verschilt, toont gemis zoowel van openbare als ambteloze waardigheid aan. Men is, staatkundig gesproken, geen eerlijk man meer, wanneer men, overtuigd dat het gouvernement eene zekere en eervolle vrede had kunnen verwerven en het onnut storten van bloed doen ophouden, een lid van dat gouvernement blijft uitmaken, en deel neemt aan de verschillende daadzaken van een oorlog, dien men oordeelt onregtvaardig te zijn.

Of lord John Russell zich ooit weer van dien slag zal opheffen is de vraag, doch ook dan zal men op nieuw kunnen vragen: Zijn de Britsche staatslieden ten volle dien naam waardig?

— »Het wordt tijd dat wij in de Oostzee eens iets doen," roept de *Daily News*. »Honderd wimpels wapperen daar. Wij Engelschen hebben er 85 oorlogschepen met 2098 en de Franschen 16 met 408 stukken geschut. De vereenigde vloot telt 23 linieschepen met 1843, 31 fregatten en corvetten met 534, 29 kleinere stoom- en kanonneer-booten met 78, 18 bombardeer-booten andere vaartuigen met 21 kanonnen, in 't geheel 101 schepen met 2506 stukken geschut. Wat deed men tot op dit oogenblik met deze onoverwinnelijke vloot?"

FRANKRIJK.

De prinses Alexandrine Laurence de Blescamp, weduwe van Lucien Bonaparte, prins van Canino en broeder van Napoleon I, dezer dagen in 74jarigen ouderdom aan de gevolgen van de cholera te Sinigaglia overleden, laat 4 zonen na en verscheidene dochters. Van de tien nog levende Bonapartes zijn 4 hare zonen en 3 hare kleinzonen, de drie overigen zijn de keizer, prins Jerôme en prins Napoleon. In hare jeugd was prinses Alexandrine eene der schoonste vrouwen van Frankrijk. Zij was aan een oud adellijk geslacht van Bretagne verwant, aan de Montmorency's, aan Lamartine, nicht van den generaal Lacour, te Wagram gesneuveld, en had ter nauwernood familiebetrekkingen. Toen zij te Parijs woonde, was haar huis eene der geliefkoosde bijeenkomstplaatsen van de mannen, die op het gebied der letteren uitblonken. Lamartine, Victor Hugo, Beranger en anderen kwamen er de onuitgegeven werken van Lucien door Balzac hooren voorlezen. Zij was zelve eene dichteres en laat vele gedichten na; een dichtstuk: Bathilde, koningin der Franken is vroeger reeds uitgegeven. De laatste jaren van haar leven heeft zij besteed tot het rangschikken van de geschiedkundige portefeuille van haar gemaal; men hoopt, dat dit door hare erven zal worden uitgegeven. Onder de documenten van deze nagelaten verzameling vindt men, behalve eene menigte brieven van Napoleon I en al de leden zijner familie, van Bernadotte, Angereau, Massena, Lannes, Gouvron Saint Cyr, Talleyrand, Murat, enz. De prinses weduwe de Canino was algemeen geacht om haar edel karakter en hare beminnelijke hoedanigheden.

— De heer A. Provencal, adjunct-maire van La Motte Chalancers (Drome), is in 119jarigen leeftijd overleden. Hij had nog geen enkel gebrek, aan dien ouderdom gewoonlijk eigen, las nog zonder bril en vervulde zijne functien van adjunct-maire, welke hij sedert 25 jaren bekleedde, tot het einde toe. Het is na afloop eener zitting van den gemeenteraad, dat eene beroerte aan zijn leven een einde maakte.

Parijs, 9 Augustus. Bij het ministerie van oorlog is eene dépêche van generaal Pélissier ontvangen, afgezonden den 7den dezer. Er viel niets te berigten, dan dat de vijand geen verdere ondernemingen tegen de loopgraven had beproefd. Er hadden zich weder eenige gevallen van cholera opgedaan.

— Toen de Keizer en de Keizerin door Bayonne reisden, lieten zij zich een soldaat voorstellen die voor Sebastopol zwaar gewond was geworden. De Keizer drukte den krijgsman hartelijk de hand en de Keizerin gaf hem in de andere eene rol goudstukken ter waarde van 500 francs. »Dat is, zeide zij, voor u en uwe kameraden!" Aan tafel nam zij de groot-officiers-ster van het Legioen van Eer van de borst van haar Gemaal, hechtte die op den rok van generaal Poinsignon, en gaf hem op die wijze het eerste berigt van de decoratie, die hem was toegedacht.

— Men zegt, dat de Keizerin sedert twee maanden in belangwekkende omstandigheden verkeert.

— Volgens een brief uit Kamiesch, gedagteekend 14 Julij, zouden de Russen den Malakoff-toren langzamerhand ontwapenen, ten einde met dat geschut eene tweede verdedigings-linie achterwaarts, te voorzien. De belegeraars zouden, volgens een anderen brief van 16 Julij, slechts 35 à 40 ellen van den toren verwijderd zijn. Op die kleine distantien speren de Russen zelfs hunne bommen niet, en zij werpen die geenszins bij 1 à 2 stuks maar bij geheele groepen. Het gevaar van een enkele was te voorkomen, maar als er zoo velen tegelijk vallen, moeten zij wel schaden of dooden.

Nog een ander schrijft: »men heeft bijkans geen tijd om zich uit de voeten te maken op het onophoudelijk geschreeuw van: pas op, een bom! Voeg daar nog bij een hagelbui van granaten, een onweder dat zich ontlast in kogels of schroot, dat altijd boven uw hoofd is, als gij het maar een oogenblik zonder bedekking laat. Waar zich te bergen? Des nachts voor de bommen, des daags voor de heete zon, wier stralen op den witten kalkachtigen grond ons zeer martelen, alsmede voor de vliegen. Wij verliezen dan ook gemiddeld 40 man per dag.

»De Russen verzuimen niets om hunne sterkten te verdedigen en zoo de stad te behouden."

De »schoone kunsten" bloeijen in de Krim — zegt dezelfde briefschrijver — en weldra zal te Kamiesch een schouwburg worden geopend, waarop de Zouaven, natuurlijk op »hoog bevel" als acteurs zullen optreden.

— Volgens personen, uit de Krim teruggekeerd, zouden de Russen nu totaal te Sebastopol zijn ingesloten, zoo zelfs, dat zij, als de geallieerden, bij ongeluk in de Krim moesten overwinteren, niet in staat zouden zijn om tegen hunne vijanden eenige nieuwe hindernis op te werpen. Aan de geallieërden de ingenomen positie te ontnemen is niet alleen onmogelijk, maar zij kunnen zelfs het zuidelijk gedeelte der vesting niet behouden. Dit moet binnen zekeren tijd in handen der geallieërden vallen. Van daar dat die voorstad door het garnizoen zelf is verwoest en op die plaats batterijen zijn opgerigt, tot verdediging van den Malakoff-toren, althans tot het bemoeijelijken der inneming van het overige gedeelte der stad.

Overigens zou de dag, die over het lot van Sebastopol beslissen zal, nabij zijn, en men heeft de overtuiging, dat de uitwerking van het geschut onzer batterijen zoo zal zijn, dat er geen herstel spoedig genoeg kan worden aangebragt, om een storm te beletten of af te slaan.

Mogt echter die overtuiging bij de uitkomst ongegrond blijken te zijn, dan zou de val van Sebastopol nog wel eenigen tijd verschoven kunnen worden.

— De *Constitutionnel* zegt, dat het garnizoen van Sebastopol, geene plaats meer vindende om zich te bewegen, wel uitvallen moet doen.

— Op 15 Julij werd er een grooten krijgsraad bij generaal Pélissier gehouden, en wel op verzoek van Omar-Pacha. die, na afloop daarvan, naar Constantinopel vertrok, om binnen weinige dagen weder in de Krim te zijn.

— Gedurende het beleg is voor het Fransche leger naar Sebastopol gezonden: 9151 paarden, 247 muilezels 30 buffels, 7374 ossen, 6800 schapen, 4904 centenaars beschuit, ook nog 4204 kisten, 6831 centn. meel, 2232 centn. spek, 515 centn. koffij, 1000 centn. suiker, 879 centn. rijst, 23.421 kan wijn, 400 stukken brandewijn, 1387 kan rum, 53,705 centn. gerst, 26,613 centn. hooi 25,000 dekens, 39,500 aard-zakken, 2159 rijsbossen en schanskorven, 332 kisten met artillerie-amunitie, 4700 bommen, 15,000 kanonkogels, 14,800 granaten, 700 kisten met 2,514,534 patronen, enz. enz.

DUITSCHLAND.

Men zal zich herinneren, dat Pruissen in de maand December 1854 aan den Duitschen Bond een voorstel gedaan heeft, strekkende tot het verbieden van het houden van speelbanken op het gansche grondgebied van Duitschland. Oostenrijk had beloofd dit voorstel te zullen ondersteunen, en het werd aan het onderzoek eener commissie onderworpen, bestaande uit de vertegenwoordigers van Pruissen, Baden en Oldenburg. Pruissen en het groothertogdom Oldenburg duldén geene openbare speelbanken in hun grondgebied. De vertegenwoordigers dier beide mogendheden maakten dus eene, het Pruissische voorstel gunstige meerderheid uit, en alleen die van Baden helde tot een tegenovergesteld gevoelen over.

Maar in de beraadslaging over dat onderwerp, in den boezem van den Bond eenigen tijd later op het verslag dier commissie plaats hebbende, bevond men nu, dat de regeringen van Baden, Nassau, Mecklenburg-Schwerin, Keurhessen, Hessen-Homburg, Waldek en Lubek tegen het voorstel stemden, en daar nu algemeene stemmen slechts tot een bepaald besluit konden brengen, zoo werd het verworpen. Het zonderlingste hierbij was, dat het grooter deel der tegenstanders verklaarde, dat, indien het voorstel ook van toepassing was geweest op de loterijen, wier invloed veel verderfelijker is dan dien der speelbanken, en hiermede hadden zij voornamelijk Oostenrijk en Pruissen op het oog, zij het volgaarne hadden aangenomen.

RUSLAND.

Een brief uit Odessa van 8 Julij bevat onderscheidene bijzonderheden omtrent de moeijelijkheden, waarmede de Russische troepen in de Krim te worstelen hebben, vooral ten gevolge van de epidemie, de hitte en het gebrek aan hospitalen te Simpheropol, Perekop, Theodosia, enz. Vooral Nikolajeff is overladen en het gebrek aan geneeskundigen is overgroot. Uit officiele rapporten blijkt onder anderen, dat den 15 Junij te Simpheropol 500 zwaar gekwetste soldaten zijn aangekomen, die aldaar geen onderkomen konden vinden. Eene tiende bezending van gekwetsten en zieken kon ook geen plaats vinden te Nikolajeff; onderweg van Sebastopol was een vierde gedeelte bezweken, enz. De kapitein Kufehakawite, kommandant van eene stoomboot welke te Kertsch in de lucht is gevlogen, was door de Engelschen gevangen genomen. Te Sebastopol hebben de mariniers ontzettend veel verloren; hun verlies bedroeg reeds 1325 man, waardoor het aantal verdedigers dier vesting zeer verminderd was. De berigten uit Tangarog en Rostow melden, dat de autoriteiten dier beide steden, al het mogelijke deden om die beide plaatsen zoo goed mogelijk tegen een nieuwen aanval te versterken. Volgens handelsberigten uit Rostow van den 4 had alle uitvoerhandel bijna geheel opgehouden, sedert de geallieerde vloten de Zee van Azoff waren binnengezeild.

— De Russische *Invalide* deelt op deze wijze den dood van den admiraal Nachimoff mede: "Den 11den Julij heeft Rusland een onherstelbaar verlies geleden. De held van Sinope, een van de dapperste verdedigers van Sebastopol, de eer en de roem van de vloot en het leger van Rusland, de admiraal Paul Stepnowitsch Nachimoff heeft eene doodelijke wonde ontvangen, aan welke hij den 12 Julij is overleden tot algemeen leedwezen

zijner strijdmakkers en van geheel Rusland." Overigens deelen ooggetuigen de volgende bijzonderheden omtrent zijn dood mede. De admiraal was door niets te bewegen, om den soldatenmantel aan te doen, maar verscheen steeds in zijn rok met generaals-epauletten in de voorste vestingwerken, ten einde door verrekijkers de werken des vijands des te beter te kunnen opnemen. Den 11den Julij ten 8 ure des avonds begaf hij zich in het bastion Korniloff en begon, in weerwil van de smeekingen der omstanders, over de borstwering heen naar de vijandelijke werken te zien. Een kogel trof een bij hem liggende aardhoop. Het gevolg van den admiraal bad hem nog dringender en bezwoer hem, van de bank der borstwering af te stijgen, maar hij bleef op de plaats en mompelde alleen: "zij mikken toch vrij goed." Eenige minuten later trof een tweede kogel de slapen des admiraals; hij verviel in eene bewusteloosheid, die hem tot zijn einde toe niet verliet. Den 12den Julij was hij niet meer.

— De Keizer van Rusland heeft een veldgeestelijke, Sawinow, behoorende tot de bemanning der vloot, de orde van St. George 4 de klasse geschonken. Daar het decoreren van een geestelijke tot de zeldzaamheden behoort, wordt de rede van deze onderscheiding er bij gevoegd, daarin bestaande, dat Sawinow in den nacht van 22 op 23 Maart 1855 met het kruis in de hand en in zijn geestelijk gewaad gekleed, voor de lunette Kamschatka de soldaten aangevuurd heeft, op het oogenblik, dat zij voor den vijand begonnen te wijken. De priester verscheen te midden van den strijd met opgeheven kruis, en riep met eene donderende stem uit: »Heere, red de Uwen! geef de overwinning aan onzen regtgeloovigen vorst tegen zijne vijanden!" Zoo aangevuurd, wierpen zich de Russen andermaal op den vijand en veroverden de eerste en tweede linie hunner loopgraven. Buitendien bragt hij de door den kommandant gegevene bevelen aan de troepen in de loopgraven over. Daarbij werd hem door een bajonetsteek eens vijands, zijn kleed gescheurd, door een kogel het onderste gedeelte van het kruis weggeschoten en hij zelf gekwetst.

ZWITSERLAND.

De regering van St. Gallen heeft den Wurtembergschen bisschop Rottenburg, die zich als badgast te Rorschack ophield, door de policie over de grenzen doen zetten, het dagblad van St. Gallen zegt, ter verzachting van dit berigt, dat de bisschop zich vrijwillig verwijderd heeft. Voorts heeft zij tegen den bisschop van Chur vertoogen ingeleverd bij den bondsraad, en den capittel-vicaris van Augsburg, Dr. Alioli, den toegang in het canton voor altijd ontzegd, omdat deze heeren in hunne openbaar gemaakte troostbrieven aan den bisschop Mirer (tot het gebied van St. Gallen behoorende) harde uitdrukkingen gebezigd hebben over den grooten raad van St. Gallen.

— Den 25 Julij heeft, volgens de uit alle deelen van Zwitserland ingekomen berigten, eene aardbeving, vooral in het Zermatdal, groote verwoestingen aangerigt. Alle huizen van Visp kregen scheuren, en vele werden door het instorten van schoorsteenen en anderzins, onbewoonbaar gemaakt. De inwoners legerden in den nacht van 25 op 26 dier maand onder den vrijen hemel. In het geheele dal is de grond allerwege door de aardbeving gespleten; duizende rotsbrokken en steenen werden gedurende de schokken van de hoogten afgesmeten en vele personen hierdoor gewond, en een jongen gedood. In de Berner hooge Alpen lieten gedurende de aardbeving lawinen los, doch rigtten gelukkiglijk bij het nederstorten geene schade aan. Uit verscheidene streken verneemt men, dat reeds in den nacht van 24 op 25 Julij eenige ligte aardschokken waargenomen waren. Gelijk verschijnsel merkte men den 28 Julij des voormiddags ten 11 ure op verscheidene punten op.

SPANJE.

Brieven uit Madrid melden, dat men bij het verslaan van het Carlistische hoofd Marsal, eene uitgebreide correspondentie heeft bemagtigd, waaruit blijkt, dat de manifestatie der werklieden te Barcelona niet vreemd was aan eene Carlistische beweging. Een brief van die correspondentie verklaart bepaaldelijk, dat de beweging der arbeiders moest medewerken met den inval van Marsal in Spanje. Te Barcelona en te Tortosa bestond de bakermat eener zamenzwering, die belast was om langs alle wegen de zege aan de Carlisten te verzekeren. Bij eene circulaire werd Marsal ad interim benoemd tot kapitein generaal van Catalonie, terwijl deze waardigheid later door Don Juan, den broeder van den graaf van Montemolin, zou worden vervuld. Zoodra Marsal eene overwinning zoude hebben behaald, zouden Don Juan, Cabrera en anderen Spanje binnentreden. Ook blijkt, dat aanzienlijke sommen naar Madrid en de voornaamste steden gezonden waren, om de overwinning der Carlistische partij voor te bereiden.

— Uit Barcelona luiden de berigten ver van gunstig. Er hebben zich daar twee nieuwe doch kleine Carlistische benden gevormd, onder bevel van Borges en Tristany. Die zaak heeft meer gewigt dan men oppervlakkig wel zoude denken, vermits beide genoemde opperhoofden twee volkshelden zijn, wier namen alleen reeds als een krachtigen hefboom op de volksmassa werken. De naam van Tristany is o. a nog al te goed bekend uit de burgeroorlogen van 1838 tot 1847, en men is het niet vergeten, dat het een Tristany was (oom van den bovenbedoelde), die in 1847 eene bende van nog geen 100 man vormde, welke, niettegenstaande den dood van haren chef, dusdanig in omvang en kracht toenam, dat men twee jaren later een leger van 60,000 man, onder bevel van generaal Concha noodig had, om haar meester te worden.

— De strijd der Spaansche geestelijkheid tegen den nieuwen staat der zaken duurt voort. De bisschop van Saragossa, die in den jongsten opstand aldaar betrokken is geweest, heeft in een brief aan zijne gemeentenaren hun uitdrukkelijk verboden middelijk of onmiddelijk tot uitvoering der wet op den verkoop der kerkelijke goederen mede te werken. Zelfs zegt hij, dat zij alleen voor de gewapende magt wijken moeten. Nog verder is de bisschop van Zamora gegaan en heeft in een allerhevigst vlugschrift de leden der regering roovers genoemd, die geen eerbied verdienen. Terwijl hij zich, even als zijn ambtgenoot, op de handelingen van het concilie van Trente beroept, aarzelt hij niet de bevolkingen tot opstand tegen de nieuwe wet op te ruijen. De gouverneur heeft de in het bisschoppelijk paleis bewaarde exemplaren van dit schotschrift willen doen in beslag nemen, maar door den hevigen wederstand van den bisschop tegen dezen maatregel, zijn de burgerlijke autoriteiten genoodzaakt geweest, den bijstand der plaatselijke politie in te roepen. De regering heeft een onderzoek naar deze feiten bevolen.

— In een particulieren brief uit Madrid wordt bepaaldelijk verzekerd, dat het aldaar, met betrekking tot een gewigtig politiek vraagstuk, tot eene oplossing is gekomen. Nadat de maarschalk O'Donnell — zoo zegt de briefschrijver — twee dagen bij de koningin op het Escuriaal had doorgebragt, keerde hij naar Madrid terug, waar onmiddelijk een ministerraad werd belegd, die zeer lang duurde en waarin besloten werd, dat Spanje tot toetreden tot het Engelsch-Fransche bondgenootschap en als een gevolg daarvan 25,000 man naar de Krim zal zenden. Van dit besluit werd in den avond van 2 Augustus officieel kennis gegeven aan de gezanten van Frankrijk en Engeland. Het was alleen de heer Martinez, minister van openbare werken, die zich in den ministerraad tegen de zaak verzette. De regering zal van dezen gewigtigen stap rekenschap geven aan de Cortes en van deze de noodige gelden trachten te erlangen, om de hulptroepen naar de Krim over te kunnen voeren. Wel ingelichte personen verzekeren echter, dat de regering zulks wel is waar zegt, maar het niet doen zal. Het eigenmagtig door haar genomen besluit, zal zij ook eigenmagtig ten uitvoer weten te leggen. Zelfs hoort men verzekeren, dat de Cortes in het geheel niet meer bijeengeroepen zullen worden. Gelijktijdig wil men weten, dat de generaal Prim de graad van luitenant-generaal en de hooge betrekking van opperbevelhebber van het Spaansche leger zal toegekend worden. De *Gaceta* blijft echter volhouden dat het niet waar is.

— Men is thans in het bezit van den tekst der circulaire van den generaal Zabala, minister van buitenl. zaken, aan de diplomatieke agenten van Spanje bij de vreemde hoven, waarin het geschil tusschen Rome en Spanje wordt uiteengezet. In dit uitgebreide document worden door de Spaansche regering nadrukkelijk ontzenuwd de twee hoofdgrieven van het Pauselijk bestuur, namelijk beleediging van de godsdienst en de openbare schending van het concordaat van 1851. Van eerstgemelde beschuldiging is een van de voornaamste gronden van den H. Stoel, de tweede basis der constitutie, inhoudende dat geen Spanjaard of vreemdeling in Spanje wegens zijn geloof vervolgd kan worden, wanneer hij slechts door zijne uiterlijke handelingen geen ergernis geeft. Wat betreft de schending van het concordaat, toont de generaal Zabala aan, dat juist in de artikelen 55 en 38 van dit concordaat, de onmiddelijke verkoop van de goederen in de doode hand is bevolen, ten einde de opbrengst daarvan, na in schuldbrieven ten laste van den staat te zijn geconverteerd, volgens een billijken maatstaf van verdeeling zou strekken tot onderhoud der geestelijkheid.

ITALIE.

Den 11den Julij is Defelice, de persoon die den aanslag op den kardinaal Antonelli heeft gepleegd, te Rome onthoofd. Hij is tot op het laatste oogenblik kalm gebleven; echter zou hij blijken van berouw hebben gegeven.

— Naar aanleiding van berigten uit Turijn, leest men in het ulramontaansche hoofd-orgaan *l'Univers*, dat de uitvoering der wet, betreffende de opheffing der kloosters in Sardinie. met groote moeijelijkheden gepaard gaat en dat in sommige plaatsen de bevolking tot feitelijk verzet zou zijn overgegaan, indien niet de geestelijkheid de menigte als het ware had gesmeekt, om toch vooral rustig te blijven. Inmiddels wordt in dat blad volmondig erkend, dat de geestelijkheid zelve zich bij uitstek goed heeft gedragen door het belemmeren van de uitvoering der genoemde wet, dat zij daarbij echter geheel heeft gevolgd de haar van hooger hand gegevene voorschriften en instructien, en bij geene gelegenheid de haar gestelde grenzen heeft overschreden.

Het genoemde dagblad is opgevuld met bijzonderheden nopens de wijze, waarop de wet word uitgevoerd en wil wel toegeven, dat de agenten van het gezag daarbij met gematigde en beleefde vormen te werk gaan, en dat hen niet kwalijk kan worden genomen, dat zij, tegenover de onwrikbare standvastigheid der geestelijken, ten laatste het geduld verliezen en tot gewelddadige maatregelen hunne toevlugt nemen.

— Uit Florence wordt gemeld, dat de groothertog de straf van een jaar gevangenis, waartoe Cechetti wegens Protestantsche propaganda is veroordeeld, heeft veranderd in een jaar verbanning.

— Den 18den Julij is te Napels in de kanongieterij van Castel-Nuovo een stoomketel gesprongen, door welk ongeval meer dan 200 personen gedood en een groot aantal gekwetst werden.

PERZIE.

Uit Bagdad wordt gemeld, dat de Britsche gezant, de heer *Murray*, te Teheran met groote eerbewijzen was ontvangen. Op de pogingen, aangewend om hem tot het verbond der Westersche mogendheden te doen toetreden, moet de Schach hebben geantwoord, dat hij dit gaarne zou doen, indien men hem 100,000 man wilde geven, om tegenover de 40,000 Russen te stellen, die zich op zijne grenzen bevinden en gereed staan om in het Perzische gebied te vallen, indien dit rijk zich voor de Westersche mogendheden verklaart.

NOORD-AMERIKA.

— Het verbod van den verkoop van sterken drank ontmoet in de Ver. Staten veel tegenkanting; terwijl ten platten lande de wet zal kunnen gehandhaafd worden, schijnt dit in de groote steden moeijelijk te zullen gaan. Ook het Beijersche bier wordt door de autoriteiten in beslag genomen. De Britsche consul te Cincinnati, die gepoogd had volk te werven voor de Krim, was tegen borgtogt van 2000 dollars op vrije voeten gesteld; nog andere personen zouden zich wegens denzelfde zaak voor de regtbank hebben te verdedigen.

De Kina-boom op Java overgebragt. (1)

Wij gevoelen eene vreugde, die onvermengd is, terwijl wij de pen opnemen, om aan onze landgenooten een berigt mede te deelen, hetwelk elk Nederlandsch hart zal goed doen. Het geldt de eer van het Vaderland en den roem van onze Regering; het geldt eene hoogst gewigtige aangelegenheid der menschheid.

De kina-plant levert, zooals bekend is, geneesmiddelen op, die door geene andere zijn te vervangen; de bast van den boom en de daaruit getrokken chinine zijn onmisbaar in de geneeskunde.

Sedert de ontdekking van het koortswerend vermogen van dezen bast, en zijne bereidingen, is er geen enkele kina-boom in Peru of op de andere weinige plaatsen der aarde, waar hij van nature groeit, door menschen aangeplant. Men velt de boomen, ontdoet stam en takken van de schors en denkt er niet om, hoe naauw de zamenhang is tusschen het leven van honderdduizenden en het bestaan van eenen voldoenden voorraad kina-boomen.

Die de geschiedenis van deze belangwekkende plant kent, zag met vrees het mogelijk eenmaal uitroeijen der kina-bosschen, vooral sedert de ontdekking der chinine, waardoor het verbruik van kina-bast aanzienlijk is toegenomen. Kina en chinine stegen in prijs, en in het land, waar de plant te huis behoort, bekreunde zich niemand over de toekomst.

De kina-plant naar een ander gedeelte der aarde over te brengen, en daar haar onder behoorlijk toezigt aan te planten, moet eene dienst aan de menschheid bewezen, genoemd worden. De kortzigtige moge zeggen: de natuur-bosschen hebben ons zoo vele jaren kina genoeg geleverd, en zullen dit blijven doen; de deskundige zegt: er zijn geene kina-bosschen meer, maar slechts hier en daar verspreide kina-boomen.

Het is het Nederlandsch Gouvernement, hetwelk de uitnemende taak op zich genomen en vervuld heeft, om én de kina-plant naar een ander deel der aarde over te planten, én haar onder eene geregelde cultuur te brengen, zoodat de zorgeloosheid der Peruanen voor de toekomst, door zorg vervangen wordt van Nederlanders.

Maar er is meer, dat wij met dankbaarheid en ingenomenheid vermelden kunnen. De kina-plant is naar Java overgebragt, naar eene Nederlandsche kolonie, en groeit daar in een aanzienlijk aantal, deels nog jeugdige plantjes welig voort, om na eenige jaren Nederlandsche kina aan de geneeskunde te leveren, wanneer de planten haren voldoenden wasdom zullen bereikt hebben.

Nadat onderscheiden Ministers van Koloniën zich deze zaak hadden aangetrokken, maar, om welke reden dan ook, aan haar geen gevolg gegeven hadden, heeft de tegenwoordige Minister van Koloniën al het gewigt van deze aangelegenheid ingezien en met even veel overleg als doorzigt, met evenveel liefde voor het Vaderland als volharding, de overbrenging, der kina-plant naar Java gewild en tot stand gebragt.

De heer *Pahud* is de Minister des Konings, die aan de kroon van Willem III een parel te meer gehecht heeft, waarvan het nageslacht, zoo het niet ondankbaar is, met hooge onderscheiding gewagen zal.

Wij wenschen dien staatsman hartelijk geluk met dit gevolg zijner pogingen. Zoo den Koning te dienen; zoo de eer van zijn land te schragen; zoo tevens der humaniteit tot heil te zijn: inderdaad het is een voorregt, hetwelk niemand schooner gegeven is dan hem.

Die de vruchten kent, welke door de overbrenging der koffij naar Java, thans worden afgeworpen, kan een blik in de toekomst slaan en de vruchten waardeeren, die eenmaal zullen afgeworpen worden door de overbrenging der kina-plant naar de Nederlandsche Oostindische bezittingen.

De tweede naam, die aan de vestiging der eerste kina-cultuur, en wel in Nederlandsche bezittingen, voor altoos verbonden is, is die van den uitnemenden Hasskarl, die met volharding en zelfverloochening, met kennis en beleid, met moed en standvastigheid, het vertrouwen in elk opzigt bevestigd heeft, hetwelk de Minister Pahud in hem had gesteld.

Nadere berigten, waartoe ons de bijzonderheden thans ontbreken, zullen ons bekend maken met al de moeite, die de heer Hasskarl te overwinnen had, om zulk een gewigtigen last te volbrengen. Maar zooveel is ons bekend geworden, dat de heer Hasskarl den dank der Regering en der Natie behoort in te oogsten, voor de volvoering van een mandaat, hetwelk aan geen waardiger handen kon worden toevertrouwd.

Hiermede besluiten wij onze eerste kennisgeving van eene zaak, wier gevolgen onberekenbaar zijn. Hebben wij het stilzwijgen der Regering afgebroken, die waarschijnlijk met de openbaring van haar gelukkig werk heeft willen wachten, tot zij kina van Java aan de Nederlandsche markt kon brengen, wij hebben ons aan geene onbescheidenheid schuldig gemaakt, door te verkondigen wat velen weten, maar nog niet was geopenbaard.

De overbrenging der kina naar Java, is een zoodanig gewigtig feit in de geschiedenis van het bestuur van Nederland's kolonien, dat wij — om eer te geven, wien eere toekomt — weldra daarop zullen terugkomen en, zoo ons daartoe de gelegenheid niet ontbreekt, de bijzonderheden zullen trachten te vermelden. die deze hoogstbelangrijke aangelegenheid in een geschiedkundig licht kunnen plaatsen.

De Koning, doordrongen van het groote gewigt van hetgeen door den Minister Pahud is tot stand gebragt, heeft in deze dagen Hoogstdeszelfs erkentelijkheid doen blijken aan allen, die in vroeger of later tijd de gedachte hebben geuit, of naar de verwezenlijking hebben gestreefd van »brengt de kina-plant naar Java over; daar »zal zij groeijen en den nationalen voorspoed evenzeer »bevorderen, als zij der menschheid heil aanbrengen zal."

Elk die in staat is, eene uitnemende zaak te waardeeren, eene zaak, welke in klimmende mate hare waarde zal ten toon spreiden; elk die dankbaar wezen kan voor een groot feit, waarop Nederland zich verheffen mag, zal met ons gelukkig zijn in den inhoud van het

(1) Overgenomen uit de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode, No. 1627, 1628 en 1633.

bovenstaande, en verlangen naar de bij zonderheden, die tot zulk eene uitnemende uitkomst heb ben geleid.

Reeds nu zijn wij door de welwillendheid van deskundigen in staat gesteld, om terug te komen op eene gebeurtenis, welke der regering van Z. M. Willem III, zoowel over de beschaafde wereld, als meer bijzonder in Nederland, tot hooge eer verstrekken zal, namelijk de overbrenging van den kina-boom naar Java, en het aankweeken aldaar van deze, voor de geneeskunde, kostbare plant.

Wij hebben vermeld, dat Z. Exc. de Minister Pahud de Staatsman is, die dit heeft gedaan, en aan wien derhalve de dank van tijdgenoot en nakomeling behoort gewijd te worden. — Z. Exc. moge daarin eene voldoening smaken, die onvermengd is.

Het is eene gebeurtenis, die ons voert van de tegenwoordige stembus, met al haar aankleve, naar de tijden van Nederlands grootheid en roem, waarin elk vaderlander zich zoo gaarne baadt, omdat hij, door verheffing van zijn gevoel, daar opwekking ontmoet, om ook zijne krachten aan te strengen tot bevordering van de welvaart van een plek gronds, door de dierbaarste herinneringen ons lief geworden.

De heer Pahud vinde er bemoediging in, bij al dat kleingeestige, soms kwaadwillige drijven van sommigen van onze dagen, die het hoofd van den Staatsman plagen en zijn hart aftrekken van het beramen, ondernemen en volvoeren van hetgeen groot en goed is, en zijn leven doen verstikken in het bieden van tegenstand aan hen, die, uit bedilzucht handelen en boven het kleingeestige nauwelijks hun hoofd verheffen kunnen.

De gedachte, om op het gelukkige Java den kinaboom over te brengen, kon niet nieuw zijn.

Onderscheiden geleerden van ons Vaderland, bekend met het verzuimen van geregelde aanplanting van kinaboomen, op hunne natuurlijke standplaatsen, en doordrongen van de uitnemendheid der gronden van Java, die zoo vele verscheidenheid aanbieden, hebben voor en na vertoogen ingediend bij de Nederlandsche Regering, om deze zaak ter harte te nemen.

Het is ons aangenaam, de pogingen dier geleerden te kunnen vermelden, die reeds voor jaren tot de uitkomst zouden geleid hebben, welke thans verkregen is, zoo men aan hunne voorstellen gevolg had kunnen geven; pogingen, die zonder twijfel hebben gestrekt, om bij den tegenwoordigen Minister van Kolonien die vastheid van overtuiging te bevestigen, welke onafscheidelijk moest zijn van zijn streven, om de bezwaren te overwinnen, die aan de uitvoering zouden verbonden zijn.

De eerste, die daarvan bij het Departement van Kolonien melding gemaakt heeft, was de heer Korthals, daarin door den heer Reinwardt ondersteund. Dit geschiedde in 1830. Hij stelde voor, om zaden of planten van Peru te ontbieden, doch de Nederlandsche consul vond er bezwaren in en de heer Reinwardt twijfelde ook aan de mogelijkheid, dat gekweekte kina zou kunnen wedijveren met in het wild groeijende.

De heer Blume, die in 1829 reeds bij den Minister van Binnenlandsche Zaken over dit onderwerp gehandeld had, deed in 1836 een bepaald voorstel aan het Departement van Kolonien, om een persoon naar Zuid-Amerika, tot het overbrengen van planten naar Java, te zenden; doch de bedoelde persoon was niet meer beschikbaar.

De hoogleeraar Mulder, van Utrecht, deed daarop in 1838 een soortgelijk voorstel. Met den gouverneur van Curaçao werd over een geschikt persoon gehandeld, maar de zaak bleef zonder gevolg.

In 1839, werd van wege het Departement van Kolonien, aan den heer G. Vrolik van Amsterdam, de vraag gerigt, of er in den Amsterdamschen hortus ook kinaplanten of zaden voorhanden waren, die naar Java zouden kunnen gezonden worden. Bij afwezigheid van zeker. tot de echte kina-soorten behoorende planten aldaar, dringt die heer ten sterkste aan op de overbrenging der kina naar Java.

In 1846 komt de hoogleeraar Miquel op nieuw op het onderwerp terug, maar eveneens zonder gevolg.

In 1848 opperde de heer Fromberg, landbouwkundig-scheikundige op Java, het denkbeeld, om kina-planten naar dat gewest te verplaatsen, waartoe het zenden van een Nederlandsch oorlogsvaartuig naar Californie scheen te zullen kunnen dienen. Maar ook dit was zonder vrucht.

In 1850 dringt de heer Blume op nieuw op de zaak aan, evenzoo al weder de hoogleeraar Mulder, met wien de Regering in nader overleg treedt over de uitvoering, maar alles stuit af op de moeijelijkheden, welke de consuls ter plaatse ondervinden, terwijl het uitzenden van een bepaald persoon, om de moeijelijkheden en kosten wordt ontraden.

Inmiddels hadden de Franschen kina-zaden uit Peru in Algiers overgebragt in 1851 en werden van wege het Departement van Kolonien pogingen aangewend, om van die planten te bekomen; maar een sirocco had in Algiers alle ontluikende plantjes verwoest.

In datzelfde jaar, werd door de Regering in overleg getreden met den heer Junghuhn, om dezen heer uit te noodigen, naar Zuid-Amerika te gaan, ten einde het gewigtige mandaat te volbrengen. De heer Junghuhn had hierin bezwaren, uit hoofde zijner andere belangrijke bemoeijingen, en wees daartoe den heer Hasskarl aan.

Ondertusschen herinnert de heer Miquel aan zijne vroegere voorstellen en zendt in 1851 eenige kina-plantjes van Amsterdam naar Buitenzorg, en later nog andere van de Cinchona Calisaya. De eerstgenoemde plantjes waren op eene na, weldra gestorven, terwijl de laatstgenoemde plantjes te gelijk werden afgezonden met eene grootere kina-plant, door den hoogleeraar de Vriese tot dat einde bestemd. Deze plant was de echte Koningskina, en leeft thans nog op Java frisch en gezond voort.

Dezelfde hoogleeraar biedt twee verschillende soorten van zaden aan, hem van Zuid-Amerika geworden, terwijl de hoogleeraar Miquel berigt, dat in Belgie plantjes van Calisaya-kina te koop zijn, en deze door de Regering behoorden te worden aangekocht, en naar Java verzonden te worden.

Na dit een en ander wordt in 1852 door den tegenwoordigen Minister van Kolonien aan den Koning het voorstel gedaan, om den heer Hasskarl naar Zuid-Amerika te zenden ter inzameling van planten en zaden, en deze regtstreeks naar Java over te brengen.

(*Wordt vervolgd.*)

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar*
Septemb. 26	Engelsch	Caleroon.	A. Wilson	Sunderland.	22 Junij	Hongkong.
October 1	»	Comercia.	Eduard Bevan.	Cardiff	24 Mei	Singapore.

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
September 29	Nederl. Indisch bark	Indramayoe.	Sech Jamanie	Banka	17 Sept.	Coulster.
» 30	» » »	Noerfol.	Said Alhabassy.	Muntok	19 Sept.	»
» —	Amerikaansch. schip	Rebekah.	Hotchkies	San Francisco.	23 Junij	Paine, Stricker en co.
» —	» »	Revenue.	Howes.	Melbourn.	31 Aug.	»
October. 1	Nederl. Indisch bark	Paeekan	Lim Kitjiang	Pecalongan	28 Sept.	Gezagvoerder.
» 2	Nederlandsch. »	Makassar.		Rotterdam		G. Suermondt en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Naar.*
September 30	Nederl Indisch stoomb	Langen Lamongan	T. Deighton.	Samarang.
» —	Nederlandsch. bark	Vrye Handel.	D. van Ketwich	Soerabaya.
» —	Nederl. Indisch »	Arief Banjermassing	Mohamat Arief.	»
» —	» » schip.	Fulkus So-oot	Sech Ismail	Padang.
» —	» » brik	Aijat Tul Wadoet	Sech Almenie	Tagal.
» —	» » schoen.	Rosalie	Bapa Brodjo.	Balie.
» —	Hamburgsch. brik	Auguste Kaufmann *	R. H. Weiland.	Singapore en Calcutta.
» —	Engelsch. bark	Fair Jasmanian	Wolfe.	Australie.
» —	Fransch. schip	Chandernagor.	H. Hult	Havre.
October 1	Nederlandsch. fregat	Kandanghauer	W. Zoelt.	Amsterdam via Pangool.
» 2	». schip	Hellevoetsluis	W. J. Vos	Nederland via Soerabaya.
» —	». bark	Nederland.	F. Ruiter.	Anjer Wynkoopersbaai.
» 3	». »	Generaal de Steurs.	F. Fokkens	Rotterdam.
» —	». »	Amsterdam	Tjebbes	Samarang.
» —	Nederl. Indisch »	Alnoer.	Sech Said.	»
» —	» » »	Kalimantan	Lie Boenkien	Samarang en Banjermass.

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch.	schip	Anjer	Berkholst	Samarang.	Paine, Stricker en co.
».	bark	Amerika.	F. Ruiter	Nederland	G. Suermondt en co.
».	»	van Bosso.	W. van der Hoeven.		»
».	bark	Flora	van der Wijk		B. Kopersmit en co.
».	»	Christina Agétha.	H. de Visser	Samarang en Soerabaya	Maclaine, Watson en co.
».	bark	Julie	P. F. Ryken.	Rotterdam	Haeger en Schuurman.
».	fregat	India *	d'Arnand Jerkens.	Rotterdam	Reynst en Vinju.
Nederl. Indisch	»	Naga Laut *.	J. Winter	Samarang	John Pryce en co.
» »	»	Fathoor Rachman	Said Alhadie	Banka.	Coulster.
» »	bark	Kim Teksing.	Kwee Tjoensien	Cheribon	»
» »	»	Almansoor	Said Djin.	Pamanoekan.	»
» »	bark	Indramayoe	Sech Jemanie		»
» »	brik	Noorfol.	Said Alhabassy.	Banka	»
» »	bark	Fathool Mobark.	Hadjie Taip.	Cheribon en Tagal.	D. N. Buys en co.
» »	»	Balheer.	Mohamad Semoer.	Samarang en Banjermasing.	»
» »	»	Bacht Mastora.	Said Alhabassy.	Soerabaya	»
» »	schoen.	Batavia	Giam Liangsoeij		»
Engelsch.	bark	Alverton *	Clarkson.		Maclaine, Watson en co.
».	»	Bernica *.	Jarmin	Golf van Perzie	»
».	»	Gallant.	Black.		Hughan.
».	»	West *	O. Andreas.	Londen	Martin. Dyce en co.
».	brik	Shamrock *.	R. L. Keys	Australia.	Pitcairn, Syme en co.
».	schip	Juliet	A. Mc. Intgre.	Singapore	»
Zeewd. clipper	schip	Robert Dickson *	B. Hjarne		»
».	brik	Ariel *	Aberg	Bremen	Metzendorff, Wilmans en co.
Amerikaansch.	clipper	schip Bonita	Hatch.	Havre.	Paine, Stricker en co.
».	schip	Revenue*	Howes		»
».	»	Rebecca *	Hotchkiss		»
Fransch.	»	Auguste George.	S. Monnier.	Havre.	G. Suermondt en co.
».	schip	Michel Montagne.	Gachet		Busing Schröder en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te *Samarang.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Sept. 21	Amer.	bark Jane A. Valkenburg	A. Halbrook.	Batavia.
» —	Eng.	bark Berncia	S. F. Jarman.	Sydney.
» —	N. I.	bark Ellen	J. C. Lebert.	Soerabaya.
» 22	»	bark Hing Goan	Liem Yoehok.	Riouw.
» —	»	bark Hamadanij	C. B. Young.	Batavia.
» —	Amer.	schip Aphrodité	J. Hardie	»
» —	N. I.	st. Langen Lamongen	J. Prins	»
» 23	»	bark Goan Lie	Lo Sien Tjiong	Riouw.
» —	Ned.	bark Jacoba en Christina	J. C. Berk	Batavia.
» —	»	bark Koning Willen II.	v. Eijk Menkman	»
» 24	Fr.	schip Coquimbo	H. Wannebroucq	»
» —	Ned.	brik Anna	A. Kleijnenberg.	»
» —	N. I.	bark Joedulhair	Sech Bargabe.	Soerabaya.
» 25	Ned.	bark Wilhelmina Catharina	de Groot Stiffrij	Batavia.
» 26	N. I.	bark Soöot Ban	Said Banseer.	»
» 27	»	bark Djudul Karim	Abdul Rachman.	Banjermass.

Vertrokken Schepen van *Samarang.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Sept. 20	N. I.	bark Naga Laut.	J. Winter	Batavia.
» —	Ned.	schip Bernhard Hertog van Saxen Weimar	Hasewinkel	Soerabaya.
» 22	N. I.	Adenan.	Hadjie Ismail.	Riouw.
» 23	Ned.	Louise Maria	D. Herderschee	Batavia.
» —	N. I.	Oei Goan	Liem Djehie	Tagal.
» 24	»	Marzoek	Sarif Ankawis	Pekalongan.
» 25	»	stooms. Langan Lamongan	J. Prins.	Batavia.
» 26	»	Abdul Rachman	Hadjie Amin	Grissee.

In lading liggende Schepen te *Samarang.*

Vlag.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederl. Indisch bark	Srie Brahan	Hoormat		Gezagvoerder.
» » »	Balgies.	Said Alie	Banka	Gezagvoerder.
» » »	Bientang Anam	J. van Hulstyn.		»
» » »	Kiem Heg Ing.	Oey Bok-King.	Riouw	»
» » »	Faidool Rachman	Said Ba-alie		»
» » »	Hing Hoang	Liem Yoehok		»
» » »	Goan Lie	Le Sien Tjiang		»
» » »	Sodul Hair	Sech Bargebeh	Banka.	»
» » »	So-Ootban	Sech Banseer		»
» » »	Djudul Karim	Abdul Rachman		»
» » »	Hamadanij	C. B. Young.	Pekalongan	Oliphant en co.
» » »	Ellen	J. C. Lebert	Batavia	B. Kopersmit en co.
Nederlandsch. bark	Dionysia Catharina	H. J. de Boer.	Nederland	Dorrepaal en co.
». »	Jacoba en Christina	J. C. Berk.	Nederland	»
». brik	Anna	P. A. Kleijnenberg	Nederland	»
». bark	Wilhelmina Catharina	de Groot Stiffrij		J. G. Thooft.
». »	Maria Elise.	M. van der Putte.	Soerabaya	Knagge en co.
Engelsch. schip	Bermcia	J. F. Sarman	Golf van Perzie	Mac Neill en co.
Amerikaansch. »	Jane A. Falkenburg	A. Kalbrook	San Francisco	Dorrepaal en co.
». »	Aphrodite	C. F. Hardie	Nederland	Mac Neill en co.
Fransch. »	Coquimbo.	Wannebroucq		van den Broek en Veeckens.

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Sept. 21	N. I.	bark Alnoer. Salim.	Hadjie Amin.	Batavia.
» —	»	bark Tiang Taij	Lim Tik Hie.	Amboina.
» —	Ned.	bark Amir. Piet Hein.	L. Hasewinkel.	Batavia.
» 22	N. I.	schoener Kangpie.	Ong Kanghan.	Balie Bad.
» 23	»	stooms. Makasser.	Chevallier.	Makasser.
» —	Bal.	schoener Sunio.	Tjoan.	Balie Bad.
» 24	Ned.	bark Vier Gebroeders.	C. Vonck	Batavia.

Vertrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Sept. 22	Ned.	bark Gouv. Gen. Duymaer van Twist	C. E. Hoeksma.	Nederland.
» —	Ned.	schip Koning Willem II	L. R. Glasen.	Ned. v. Pas.
» —	»	Almeude.	H. G. Surie.	»
» —	»	Oost India Pakket	B. Bakker	Ned. v. Prob.
» —	»	Stad Leyden	C. C. Ruige.	Ned. v. Pas.
» 23	»	Soerabaya	A. M. Swarts	Ned. v. Tag.
» 25	N. I.	kotter Little Tot	Katjoong	Passeroean.
» —	»	Ardjoeno.	Kwa Sam	Balie Bad.
» —	»	Kiem Ingsoen	Ho Kongpoei.	»
» —	Ned.	schoener Anna Johanna.	Valberg.	Macasser.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya.*

Vlag.		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch	bark	Timor	F. Agema		Fraser, Eaton en co.
»	»	Elize Henriette.	J. F. Detering.		»
»	bark	De Amstel	H. H. Rademaker		Hoekstra. Gijsing en co.
»	»	Vice Admiraal Gobius.	A. A. van der Linden.		B. J. van Eck en co.
»	brik	Mathilda	B. van Olst		Schimmelpenninck en co.
»	bark	Admiraal Piet Hein.	L. Hazenwinkel	Nederland	Hoeksta, Gysing en co.
»	bark	Tryntje Fenpa.	J. F. des Ruelles.		
»	»	Ystroom.	P. J. Detering		
»	»	Ternate.	F. van der Pol.		W. Cores de Vries.
Nederl.Indisch	»	Fatal Maän.			
» »	»	Aderaak.	Hadjie Samsodin	Singapore.	Hadjie Samsodin.
» »	»	So-ootdin	Sech Bauzir.	Banka via Batavia	Said Jafar Segaf.
» »	schoen.	Masshoer.	Said Alie		
» »	»	Anis	Sech Bahasoan		
» »	schoen.	Isabel.			
» »	»	Djaleha.	Hoesin Samsodin.		
» »	bark	Goansien	Oey Ankie.		
» »	schip	Atiat Rachman	J. Worthington	Golf van Persië via Bat.	L. Johan.
» »	schoen.	Julie.	A. Couteron	Timor koepang.	W. A. Nash.
» »	bark	Djelanie	Said Alie.		
» »	bark	El Machlaar	Sech Segaf.		
» »	»	Alnoer Salim	Mohamat Noor.	Banjermassing	Gezagvoerder.
» »	»	Tiangtay.	Lim Tikhie.		
» »	schoen.	Kangpie.	Ong Kanghan.		
» »	stooms.	Java.			
» »	»	Macassar.	H. J. E. E. Chevallier.		
Deensch	brik	John.	J. F. W. Looft		Adam en co.
Bremer	»	Louisa Caesar.	C. Muller		»
Balisch	schoen.	Senio.	Tjoa.		
Engelsch	brik	Fair Barhadian.	F. M. Craig.		

Berigt aan Zeevarenden.

De Schout-bij-nacht, kommandant van Z. M. zeemagt, in O. I. en Inspecteur der Marine geeft bij deze bekendmaking den zeevarenden kennis: dat op de *Zwaantjesdroogte* of *Karang-koko*, in straat *Madura*, eene ijzeren bolbaak op schroefpalen (volgens het systema van *Mitchell*) is opgerigt. Haar top $12\frac{1}{2}$ el boven hoogwaterstand verheven zijnde, is deze baak voor het oog 4 el boven den waterspiegel geplaatst, te zien op eenen afstand van ruim $2\frac{1}{2}$ mijlen; zoodat men, bij het uitzeilen van het Soerabaijasche *Jansenvaarwater* de uiterton van dit zeegat uit het oog verliezende, bij goed weder deze bolbaak in het gezigt zal krijgen.

Bij dezelve zijn gepeild:

De oostelijkste *Zadelberg* op *Madura*	N. $26\frac{1}{2}$° W.
Poeloe *Kambing* of *Bokken-eiland*	N. $31\frac{1}{2}$° O.
Ringit-gebergte	Z. $70\frac{3}{4}$° O.
Lamoengang-berg	Z. $24\frac{1}{4}$° O.
Ardjoeno-berg	Z. 62° W.
en *Penangoengang* of *Djapan-berg*	Z. $73\frac{1}{4}$° W.

Deze bolbaak staat op het droogste zandplaatje van het koraalrif, dat slechts bij springtijen een halve voet onderstroomt.

Batavia, den 20sten Sept. 1855.

De Schout-bij-Nacht, voornoemd,
J. F. D. BOURICIUS.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Christina Agatha*: de heer E. *von Roessler*.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Kandanghauer*: de heer *Montaigne*.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 22 *tot en met den* 25 *September* 1855.

AANVOER.

Van Amsterdam per ned. schip *Christina Agatha*, gez. W. de Visser. agt. Maclaine Watson en co.

16 kn. manufact. *Metzendorff Wilmans en co.*
100 kn. manufact. *B. Kopersmit en co.*
111 kn. manufact. *Busing Schröder en co.*
2 kn. provisien. *van Ommeren Rueb en co.*
600 ijzere potten. *John Pryce en co.*
6 kn. manufact. *E. Moormann en co.*
6 kn. kramerijen. *Gumprich en Straus.*
25 legg. arak. *Order.*
3 vn. talk. *G. Suermondt en co.*
100 ks. kaas. 22 legg. arak. *Tiedeman en van der Burg.*
50 ks. gedr. vruchten. 1 vt. kop. spijkers. 1 kt. zeildoek en boeken. 34 vs. groene zeep. 1 kt. harde zeep. 25 vn. krijt. 1 kt. blikwerk. *Jacometti.*
100 vn. bier. 8 pakk. dekens. *de Weerdt Ruyl en co.*
4 kn. ijzerwerk. 254 coll. ijzer. 106 do. manufact. 1 kt. koperwerk. 4 kn. gereedschapp. 660 vn. vleesch. 68 bn. koffijzakken. *N. H. M.*
4 kn. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. harmonica. 5 kn. werkdoozen. 7 do. manufact. *Tulken Voget en co.*
2 kn. manufact. *Order.*

Lading voor Samarang en Soerabaya.

5 kn. kramerijen. 36 kn. manufact. 22 coll. machinerien. 50 ks. kaas. 150 vn. bier. 200 keld. genever. 5 kn. meubelen.

Van de Lampongs per praauw sampang gez. Djiena.

30 pic. harst. 8 do. zw. peper. 3 do. gomelastiek. *Gezagv.*

Van Samarang per ned. ind. stooms. *Langan Lamongan*, gez. J. Prins.

1 kt. batik. 105 ps. leder. 2 kn. diversen. 1 pak schoolboeken. 3 pak monsters. *Order.*
2 bn. manufact. uit het entrep. *Anderson Tolson en co.*
En gouv. goederen.

Van Samarang per ned. ind. schip *Naga Laut*, gez. J. Winter.

1081 balken. 32 do. planken. 5 kn. wijn. *John Pryce en co.*

Van Nederland via Melbourn per ned. schip *Amsterdam*, gez. C. Tjebbes. agt. B. Kopersmit en co.

30/1 leggers. 1 kt. manufact. *Order.*

Van Londen per Eng. schip *West*, gez. Garwood. agt. Martin Dyce en co.

2692 stav. ijzer, 1200 boss. ijzer. 394 stav. lood. 100 tonn. steenkolen. 1 wagen. 131 md. aardewerk. 26 coll. lampen. 10 vn. hagel. 150 vn. bier. 60 oxh. do. 10 kn. zadelwerk. 6 do. pleetwerk. 50 do. kaarsen. 12 do. beschuit. 1 do. handschoenen. 4 do. kramerijen. 315 coll. manufact. *Agenten.*
60/4 kn. jagtkruid. *Adam en co.*
70/4 vn. jagtkruid. *Hunter Houghton en co.*
150/4 vn. jagtkruid. *Busing Schröder en co.*
80/4 kn. jagtkruid. 31 coll. wielen. 2 wagenboomen. *Anderson Tolson en co.*
12 kn. wijn. *Lauren en van Walcheren.*
107 coll. machinerien. *Pitcairn Syme en co.*
6 kn. manufact. 50 kn. bier. 150 vs. verw. *Burt Myrtle en co.*
1 kt. boeken. *Maclaine Watson en co.*
112 kn. provisien. *Order.*

Van Amsterdam per ned. schip *Anjer*, gez. Biesthorst. agt. Paine Stricker en co.

12 kn. koopmanschapp. 14 do. manufact. *Pandel en Stiehaus.*
3 kn. manufact. 10/4 pijp. teneriffe. 31 kn. meubelen. 1 do. drukwerk. 44 do. wijn. 20 vs. medicijn. 8 do. kramerijen. 7 do. marmerenbladen. 3 vn. blokken. 21 kn. glaswerk. 4 houte ladders. *Metzendorff Wilmans en co.*
1 kt. koopmanschapp. *B. Kopersmit en co.*
14 kn. manufact. *Order.*
100 md. bier. 3 kn. en 6 bn. koopmanschapp. *E. Moormann en co.*
2 kn. snuif. *van den Broek en co.*
9 kn. meubelen. 500 keld. genever. 20 led. leggers. *Tiedeman en van der Burg.*
100 kn. koopmanschapp. *Busing Schröder en co.*
30 vn. ijzerwerk. *Order.*
218 kn. koper. 350 vn. meel. 190 bn. koffijzakken. *Factorij.*
1 verzegeld pakjeswielen. *N. H. M.*

Lading voor Samarang.

1 kt. kramerijen. 1 bl. laken. 3 kn. diversen. 138 do. manufact. 6 do. kramerijen.

Lading voor Soerabaya.

13 vn. beenzwart.

UITVOER.

Naar Bordeaux. per Deensch schip *Dannevirk*, gez. N. Mogensen. agt. Bahre en Kinder.

4109 pic. rijst. 63 do. rotting. *Agenten.*

Naar Macassar per ned. schip *Klasina*, gez. de Wels Browning. agt. G. Suermondt en co.

17 kn. madapoll. 13 do. sarongs. 8 do. hoofddoeken. 165 vn. messen. 60 kn. do. 16 vn. bijlen. 1 kt. zijde goederen. 10 kn. aardewerk. 2 kn. bat. doeken. uit het entrep. *N. H. M.*
100 hammen. uit het entrep. *van Ommeren Rueb en co.*
diverse collies en gouv. goederen.
Lading van Nederland voor Macassar. Zie Java-Bode dd. 12 Sept., 1855 no. 73.

Naar Sydney per Noorw. bark *Aegir* gez. Burns agt. Martin Dyce en co.

600 pic. rijst. 80 do. koffij. 135 do. suiker. *Agenten.*
1 kt. opium uit het entrep. *Hunter Houghton en co.*
Aan boord gebleven lading voor Sydney van Singapore. Zie Java-Bode dd. 26 Sept., 1855 no. 77.

Naar Sydney per ned. schip *Columbine*, gez. A J. Andresen. agt. Tiedeman en van der Burg.

$8101\frac{88}{100}$ pic. $496\frac{13}{100}$ do. koffij. $1499\frac{33}{100}$ do. suiker. 120 do. rotting. $50\frac{59}{100}$ do. zw. peper. *N. H. M.*

Naar Tagal en Nederland per ned. schip *Alcijone*, gez. H. C. Haacke. agt. Busing Schröder en co.

500 pic. koffij. 300 do. tin. 50 do. rotting. *N. H. M.*
34 kn. kopergeld. *Gouvernement.*

Naar Nederland via Tagal per ned. schip *Henriette Elisabeth Susanne*, gez. C. van Veen. agt. B. Kopersmit en co.

60 pic. rotting. 250 do. tin. *N. H. M.*
28 kn. kopergeld. *Gouvernement.*

Naar Hobart Town per Eng. schip *Fair Tasmanian*, gez. E. B. Wolfe. agt. Pitcairn Syme en co.

2689 pic. suiker. 139 do. koffij. *Agenten.*

Naar Padang via Bencoelen per ned. ind. stooms. *Padang*, gez. Persille. agt. B. Kopersmit en co.

60 kn. bier. uit het entrep. *Kreglinger Dummler en co.*
3 kn. mann. sigaren. uit het entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
3 kn. sarongs. 1 kt. everlast. 1 do. gedr. katoen. 4 do. slendangs. uit het entrep. *Martin Dyce en co.*
2 kn. ruwe zijde. uit het entrep. *Said Hassan Aijdiet.*
1 kt. boeken. *v. H. Noman en Kolff.*
15 ks. cognac. 10 koffers. 1 doz. koetsiers hoeden. 4 pakk. koord. 1 kt. dakpannen. 43 blad. zink. 1 pakje volgbriefjes. *Kreglinger Dummler en co.*
11 bn. wit katoen. *Burt Myrtle en co.*
25 keld. genever. 4 ks. likeuren. 1 do. mostard. 1 md. aardewerk. 1 kt. mann. sigaren. 8 doz. wijn. 6 do. cognac. *van den Broek en co.*
2 kn. doeken en slendangs. *Purvis en co.*
4 keld. spiritus. 4 kn. lijnwaden. *Goring.*
2 vn. azijn. 1 kt. banket. 3 do. cherrij cordial. 1 do. siroop. 1 do. portwijn. 1 doz. borstels. 1 do. kammen. 1 do. scheerkwasten. 1 do. scharen. *L. Meijer.*
ƒ 3000 zilvergeld. *N. H. M.*
15 coll. div. katoenen. *E. Moormann en co.*
12 kn. katoenen. *Martin Dyce en co.*
1 kt. medicijn. *van Ommeren Rueb en co.*
2 kn. sardijntjes. *J. de Fiennes.*
5 vn. bier. *John Pryce en co.*
12 kn. koopmanschapp. 1 stel bruidmeubelen. *Koling.*
10 wagenassen. *Hunter Houghton en co.*
6 kn. katoenen. *Pitcairn Syme en co.*
1 kt. kasen. 1 do. hammen. 1 ps. tafellampen. 1 azijnsteltjes. *van Ommeren Rueb en co.*
$35\frac{3}{4}$ corg. doeken en slendangs. *Sech Aijdroes.*
332 kn. koopmanschapp. *Lim Hea.*
2 kn. koopmanschapp. *Tan Wabbik.*
6 pic. uijen. *Tjie Yoekie.*
18 kn. cotonetten. 1 do. gew. doeken. *de Weerdt Ruyl en co.*
5 kn. sigaren. 1 kt. glaze dakpannen. 1 drukpers. *Paine Stricker en co.*
3 kn. doeken. 1 bl. katoen. 8 kn. parapluien. 1 do. metaleknoopen. 1 do. hoeden. 5 do. speelkaarten. 1 do. naalden. 1 do. muzijk instrument. 2 bn. gedr. katoen. 2 kn. modewaren. 9 do. div. goederen. 4 do. ongebl. katoen. 3 do. bat. goederen. *Bahre en Kinder.*
3 kn. gedr. katoen. *Adam en co.*
ƒ 2060 zilv. specie. *Said Satrie.*
25 jap. bezems. *L. Meijer.*
1 kt. cappels. 1 bl. laken. *Pandel en Stiehaus.*
10 pic. saffloer. 30 vs. boter. 20 ks. cognac. 4 do. wijn. 7 do. provisien. *B. Kopersmit en co.*
30 keld. genever. uit het entrep. *van den Broek en co.*
8 vn. kruid. uit het entrep. 2 ks. provisien. 1 do. absenth. 10 vs. boter. *L. Meijer.*
50 keld. genever. uit het entrep. *Reijnst en Vinju.*
ƒ 3000 zilv. specie. *Oeij Swieseng.*
27 pic. rijst. 19 ps. chitzen. 8 do. bat. doeken. 3 doz. lavender. eur. slendangs. *Smadut.*
6 pic. chin. theo. 250 pakk. speelkaarten. 1 pic. kandysuiker. 300 beng. goeniezakken. 46 doz. eur. borden. 1 kt. beng. zeep. 500 ps. goeniezakken. 10 pic. sw. ijzer. 10 tonn. staal. 10 pic. poedersuiker. 36 doz. bier. 9 pakjes papier. 1 kt. koopmanschapp. *Oeij Swieseng.*
5 ks. koopmanschapp. 5 vn. meel. 7 pic. ijzer. 18 do. uijen. 115 goeniezakken. *Abd. Kasem.*
12 ks. zeep. *Sie Yoetiang.*
12 ps. chin. boeken. *Lo Toanseng.*
10 kn. gedr. katoen. *J. A. Bond.*
10 krandj. aardappelen. 4 coll. provisien. 3 kn. coralen. 1 vat. messen. 6 kn. blik. 1 keld. genever. *Agenten.*
En gouv. goederen.

Naar Soerabaya en Samarang per ned. ind. stooms. *Banda*, gez. F. H. Schmidt. agt. B. Kopersmit en co.

150 kn. zeep. uit het entrep. *Morgan Melbourn en co.*
1 kt. gedr. kat doeken. 1 do. gedr. katoen. uit het entrep. *Adam en co.*
1 kt. cotonetten. uit het entrep. *E. Moormann en co.*
12 ks. cognac. uit het entrep. *Haager en Schuurman.*
1 kt. mann. sigaren. 4 kn. roode wijn. 20 do. cognac. uit het entrep. *van den Broek en co.*
49 ps. chitzen. 19 do. ginghams. 38 doz. doeken. 23 ps. broekenstof. $1\frac{1}{2}$ corg. wolle dekens. $3\frac{1}{2}$ do. eur. sarongs. 10 ps. do. tjelees. 4 do. theekistjes. 4 ℔ kop. spijkers. 500 eur. visch haken. 35 doz. kop. haken. 2 eur. violen. 15 doz. tafelmessen. 2 ps. wit katoen. 2 do. laken. 10 doz. bijtels. 3 do. knijptangen. 50 do. kousen. 7 do. chin. spiegels. 304 ps. muilen. 2 kn. slaolie. *Sech salim Aba.*
4 coll. regalen. uit het reg. pakhuis. *Agenten.*
2 kn. roode doeken. *Mc. Ewen en co.*
1 kt. modewaren. *Gumprich en Straus.*
1 kt. kantoorbehoeften. 1 do. inkt. *H. M. van Dorp.*
6 kn. bladkoper. 3 vs. spijkers. *Landberg en Zoon.*
6 vn. vleesch. uit het entrep. *Agenten.*
25 kn. bier. 1 vat meel. 2 ks. provisien. 1 kt. bitter. *v. d. Broek en co.*
9 kn. batik. 1 kt. zijde modewaren. 3 do. rood katoen. 2 do. hemden. 1 do. kramerijen. 3 kn. glaswerk. 1 do. parfumerein. 2 do. aardewerk. 1 kt. kramerijen. 2 kn. div. monsters. 2 ks. zilv. specie. *B. van Leeuwen en co.*
6 kn. rhijnwijn. *Agenten.*
En gouv. goederen.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den* 18 *tot en met den* 21 *Sept.*, 1855.

AANVOER.

Van Batavia per ned. ind. bark *Djelanie*, gez. Said Mohamad bin Alie. agt. Gezagv.

24 coll. dranken. meubelen spiegels en kleinigheden. *Schimmelpenninck en co.*
48 kn. en vn. wijn en bier. *Karthaus.*
6 kn. lijnwaden. *P. Kervel en co.*
2 kasten. 2 banken. *Holger van den Dungen.*
150 kn. jav. koper. *Fraser Eaten en co.*
3 kn. div. goederen. 100 bund. papier. 3 do. zeildoek. *L. Johan.*
5 oxh. bier. 2 coll. gedr. katoen. *Hoekstra Gijsing en co.*
50 vn. teer. 25 keld. genever. *Mehlbaum.*
57 kn. dranken. laken. pleetwerk. gember en gedr. vruchten. *Bauman en co.*
ƒ 1200 aan goud geld. *Thomas.*
2 kln. ankers. 25 blikjes witte verf. 15 vs. loodwit. 15 keld. vernis. *Mc Millan Marten en co.*
57 kn. div. provisien. *Gebr. van Delden.*
1 kt. diverse en eenige chin. goederen en kleinigheden. *Order.*

Van Banjermassing per ned. ind. schoener *Almashoer*, gez. Said Oemar Alketerie. agt. Gezagv.

1700 boss. rotting. *Mohamad Noor.*
350 st. kadj. matten en eenige kleinigheden. *Gezagv.*

Van Amsterdam per ned. schip *Amstel*, gez. H. Rademaker. agt. Hoekstra Gijsing en co.

91 kn. manufact. 500 keld. genever. 810 platen bloksink. *Hoekstra Gijsing en co.*
105 vn. bier. 50 keld. lijn-olie. 6 kn. provisien. 1 kist en 1 vaatje koopmanschapp. *Order.*
84 kn. koopmanschapp. *Ruyl Cramer en co.*
16 kn. koopmanschapp. 5 do. kramerijen. 200 vs. ijzeren. spijkers. 1 monsterkaart. 25 kn. en $\frac{15}{2}$ pijp. bier. *Schimmelpenninck en co.*
25 kn. en 15/2 pijp. bier. *B. J. van Eck en co.*
8 vs. bier. 12 do. spijkers. 1 kt. staalwerk. 4 keld. lijn-olie. 1 kt. verfkwasten. 8 vs. loodwit. 1 pak touwwerk. 94 stav. ijzer. *Order.*
26 coll. provisien. kramerijen. papier en diverse. *van Drieschen.*
7 kn. koopmanschapp. *de Brunel.*
1 kt. kramerijen. *Gebr. Kocken.*
20 kn. en 10 md. bier. *Schimmelpenninck en co.*
24 md. bier. *W. Cores de Vries.*
100 vs. boter. 100 ks. kaas. 2 kn. hammen. *B. J. van Eck en co.*
18 kn. wijn. *Fraser Eaton en co.*
15 keld. suren. *E. Martens.*
9 keld. kisten en baaltjes inh. div. goederen. *Koosen.*
30 kn. en vs. inh. provisien. *Gebr. Kocken.*
13 kn. gedr. vruchten en vogel zaad. *Mehlbaum en co.*
1 kt. dames hoeden. *Gebrs. van Delden.*
1 geldersche kar. *Order.*
1 kt. div. goederen. *van Deventer.*
1 kt. medicijnen en kramerijen. *Deeleman.*
2 kt. regaal. *Hoekstra.*
1 pakje gouden horlogien. 1 kt. regaal. *Fraser Eaten en co.*
1 kt. boeken. *van der Poel.*
1 kt. boeken. *Onnen.*
1 kt. piano snaren. *R. Wardenaar.*

UITVOER.

Naar Batavia en Samarang per ned. ind. steomb. *Banda*, gez. H. Schmidt.

Zie Aanvoer te Batavia Java-Bode dd. heden no. 78.

Naar Balie per ned. schoener *Tjin Lie*, gez. The Mahoa.

2 bn. madapoll. *Adam en co.*
1 kt. gedr. katoen. *Fraser Eaton en co.*

Naar Banca en Samarang per ned. bark *Saet Algair*, gez. Sech alie Barkebe.

5600 pic. rijst. *Said achmad bin Jafar Segaf.*
$1899\frac{64}{100}$ pic. rijst. *Schimmelpenninck en co.*
10 kn. koopmanschapp. manufact. boeken en diverse. *Fraser Eaton en co.*
84 pic. ijzer. *P. Andreas.*
12 kn. gedr. katoen. *Hoekstra Gijsing en co.*
20 kn. manufact. en div. goederen.

Naar Nederland per ned. schip *Maleaar*, gez. L. A. Boulet.

$3000\frac{60}{100}$ pic. suiker. 1420 do. koffij. *N. H. M.*

Naar Nederland via Tagal per schip *Julie*, gez. P. Rijken.

30 pic. rotting. 2000 do. koffij. *N. H. M.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.